

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Diarienummer
2012-00166

Socialfonden i Sverige

2007-2013

ÅRSRAPPORT

2011

Innehåll

1. Identifiering	3
2. Genomförandet av det operativa programmet – en överblick	4
3. Uppgifter per programområde	30
4. ESF-program: Enhetlighet och koncentration	47
5. Program som finansieras av ERUF/Sammanhållningsfonden: större projekt	49
6. Tekniskt stöd (programområde 3)	49
7. Informations- och offentlighetsåtgärder	49

Bilagor

Bilaga 1. Arbetsmarknadsdata

Bilaga 2. Ledamöter i Socialfondens övervakningskommitté

1. Identifiering

Operativt program	Mål: Regional konkurrenskraft och sysselsättning
	Stödberättigat område: Sverige
	Programperiod: 2007-2013
	Programnummer (CCI-nr): 2007SE052PO001
	Programmets namn: Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013
Godkänd av Övervakningskommittén	7 juni 2012
Årsrapport om genomförandet 2011	7 juni 2012

Begrepp och definitioner som används i rapporten

Omräkning till Euro	I rapporten används kursen 9,00 för att räkna om svenska kronor till euro.
Intecknade medel (Commitments):	Avser beslutat stöd i pågående projekt samt utbetalade medel i avslutade, avbrutna och hävda projekt.
Deltagare / Arbetsställen	I de tabeller som innehåller deltagande individer eller arbetsställen redovisas om inget annat anges antal som påbörjat deltagande under året. Av utrymmesskäl redovisas inte totaluppgiften uppdelad på kön.

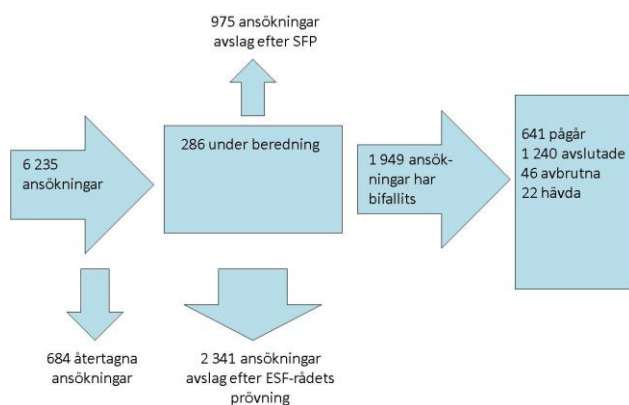
2. Genomförandet av det operativa programmet – en överblick

2.1. Resultat och analys av utvecklingen

2.1.1 Inledning

Socialfonden 2007-2013, Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013, godkändes av Europeiska kommissionen den 25 september 2007. Av figur 1 nedan framgår hur många ansökningar om stöd till projekt som inkommit och vad som hänt med ansökningarna t.o.m. december 2011. Av de 1 949 projekt som bifallits tillhör 1 205 programområde 1 och 744 programområde 2. Av de 1 240 projekt som avslutats var 886 förprojekteringar och 354 genomförandeprojekt. 253 av de avslutade genomförandeprojekten tillhörde programområde 1 och 101 programområde 2.

Figur 1. Översikt antal ansökningar, avslag, bifallna, pågående, avslutade och hävda per 111231.

Tabell 1 nedan visar in-teckningen av programmedel fördelat på programområde vid utgången av år 2011.

Tabell 1. In-tecknade programmedel och nationell medfinansiering efter programområde. Miljoner Euro.

Program- område	In-tecknade medel ESF EUR	Med- finansiering EUR	Andel med- finansiering %
PO 1	178,7	178,7	50%
PO 2	367,2	568,7	61%
PO 3	18,3	18,3	50%
Totalt	564,2	765,7	58%

De in-tecknade ESF-medlen för programområde 1 motsvarar 90 procent av de tillgängliga medlen. Motsvarande uppgift för år 2010 var 62 procent. För programområde 2 uppgår de in-tecknade medlen till 79 procent och där var motsvarande siffra år 2010 57 procent.

Totalt beviljades 273 projekt stöd under år 2011. Det är ungefär lika många som föregående år då 284 projekt beviljades stöd. Den totala summan som beviljades i stöd uppgick till 243 miljoner euro vilket är 61 miljoner euro mer än år 2010. Att det beviljade stödet är betydligt större 2011 än 2010 trots att i stort sett lika många projekt beviljats stöd förklaras i huvudsak av att det 2011 endast var 12 förprojekteringar som beviljades stöd

medan det 2010 var 54 stycken. I jämförelse med genomförandeprojekten är stödet till förprojekteringar betydligt mindre. Dessutom har det genomsnittliga stödet till genomförandeprojekt ökat hittills under programperioden vilket också bidrar till att förklara den ökade beslutsvolymen 2011.

2.1.2 Uppgifter om den konkreta utvecklingen av det operativa programmet

Kvantifierade mål och indikatorer för Socialfonden i Sverige är fördelade mellan de två programområdena Kompetensförsörjning (PO1) och Ökat arbetskraftsutbud (PO2). Data finns för samtliga finansiella och fysiska indikator. Under 2011 avslutades arbetet med utvecklingen av indikatorerna så att uppgifter om deltagarnas försörjning i PO 2 ska kunna redovisas.

Systemet för rapportering av indikatorer har förbättrats under året. Statistiska Centralbyrån (SCB) har tagit fram en rapport som i realtid visar hur många deltagare som projekt rapporterat. De regionala enheterna kan hämta rapporten via internet vilket medfört att deras dialog med projekt om inrapporteringen förbättrats.

För resultat- och effektindikatorerna inom PO 1 konstaterades föregående år att det inte var möjligt att få fram uppgifter för att redovisa indikatorerna.

Under år 2011 genomfördes den andra mätningen den resultat- och effektindikator i programområde 2 som baseras på deltagarnas upplevelser. Svarsfrekvensen var liksom föregående år för låg för att ge en tillförlitlig bild.

För de deltagare som varit inskrivna på Arbetsförmedlingen finns nu uppgifter om hur många som är i arbete 90 dagar efter avslutat deltagande samt hur många som gått till annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd 90 dagar efter avslutat deltagande. Däremot finns inte uppgifter om hur många som är i reguljär utbildning. Totalt omfattas 37 500 deltagare av de 58 000 personer som till och med år 2011 avslutat deltagande. Det motsvarar 65 procent av deltagarna. Uppgifterna redovisas i tabell 14 i tabell bilagan.

2.1.3 Kommentarer till målen

Av tabell 3 nedan framgår en översikt av de kvantifierade målen och uppnådda resultat. För kommentarer och analys se kapitel 3. Resultaten är om inget annat anges för deltagare baserade på den deltagarredovisning som projekten gör till Statistiska Centralbyrån (SCB). Uppgifter om projekt och dess ekonomi är hämtade ur ärendehanteringssystemet EBS.

Indikatorer	2008			2009			2010			2011			Totalt			
	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Totalt
Sysselsatta i kompetensutveckling																
Re sultat	3 627	1 783	50	17 017	20 204	94	22 638	27 976	136	27 010	23 754	99	70 292	73 717	379	144 388
Mål:	205 000															
Basvärde: Totalt antal sysselsatta individer 2006 enligt SCB arbetskraftsundersökningar, AKU, var 4 340 000 individer.																
Sysselsatta i kompetensutveckling i likabehandling																
Re sultat	534	131	0	1 940	675	19	4 824	1 701	6	6 296	4 012	11	13 594	6 519	36	20 149
Mål	20 000															
Basvärde: Andelen deltagare i projekt för att öka kompetensen inom mångfald, tillgänglighet och jämställdhet var drygt 6 procent av antalet deltagare i projekt i genomförandefas, åtgärd 1:2 i Växtkraft mål 3 under perioden 2000-2006.																
Sysselsatta i kompetensutveckling för att minska långtidssjukskrivningar																
Re sultat	18	16	0	570	270	2	1 430	1 833	2	8 648	2 782	16	10 666	4 901	20	15 587
Mål	15 000															
Basvärde: Empiriska studier visar att knappt 50 procent av de som arbetade innan sjukskrivningen, ansåg att deras sjukfrånvaro var arbetsrelaterad, år 2003.																
Andel förprojekteringar som gått vidare till genomförande																
Re sultat	-			34%			31%			59%			34%			
Mål	75 procent															
Basvärde: I Växtkraft Mål 3 under 2000-2006 utgjorde projekt i genomförandefas, åtgärd 1:2 som andel av projekt i förprojekteringsfas, åtgärd 1:1, 69 procent för samlingsprojekt och 83 procent för enskilda projekt																

Tabell 3 b. Kvantifierade mål och redovisade resultat för programområde 2	2008			2009			2010			2011			Totalt			
	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Totalt
Indikatorer																
Antal deltagare som är utanför arbetsmarknaden																
Resultat	2 877	3 017	0	7 730	8 675	0	10 040	11 142	0	9 887	10 254	0	30 534	33 088	0	63 622
Mål	75 000															
Basvärde: Av antalet arbetslösa under 2006 var enligt AMS i genomsnitt; 154 000 långtidsarbetslösa, 76 000 utrikes födda, 22 000 unga. Under samma period var 119 000 långtidssjukskrivna enligt Försäkringskassan																
Antal deltagare varav utrikesfödda																
Resultat	1 091	1 272	0	2 813	3 236	0	3 698	4 079	0	3 493	3 520	0	11 095	12 107	0	23 202
Mål	15 000															
Basvärde: Se ovan																
Antal deltagare varav unga																
Resultat	871	1 244	9	2 848	4 133	7	4 074	5 153	15	4 379	5 468	227	12 172	15 998	258	28 428
Mål	15 000															
Basvärde: Se ovan																
Antal deltagare varav långtidssjukrivna																
Resultat	346	119		679	305		424	204		470	222		1 919	850	0	2 769
Mål	10 000															
Basvärde: Se ovan																

Andelen deltagare, som efter avslutat projekt har fått jobb eller upplever att deras möjligheter att få jobb har ökat.*

Resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mål	-															

Basvärde: Basvärde saknas.

Andelen deltagare i arbete, 90 dagar efter avslutat projekt ska vara minst 10 procentenheter högre än det viktade genomsnittliga resultatet för Särskilt anställningsstöd och Förberedande utbildning, (eller annan reguljär åtgärd för motsvarande målgrupp) uppdelat för respektive år samt för hela programperioden.*

Resultat	ESF 23 % SA och FU 20 %	ESF 22 % SA och FU 15 %	ESF 24 % SA och FU 14 %	ESF 15 % SA och FU 8 %	ESF 21 % SA och FU 13 %
Mål	10 procentenheter högre än basvärde				

Basvärde: För 2005 var den viktade genomsnittliga andelen i arbete efter 90 dagar 18 % för Särskilt anställningsstöd och Förberedande utbildning.

2.1.4 Finansiell information

Medelsramen för Socialfonden beräknas till 691,6 miljoner euro för perioden 2007–2013 i löpande priser. Av medelsramen fördelas 29 procent till programområde 1 och 67 procent till programområde 2. För programområde 3, tekniskt stöd, avsätts 4 procent av medlen (se avsnitt 6).

Till och med år 2011 var totalt 281,1 miljoner euro i ESF intecknade. Dessa fördelade sig enligt nedan:

- 178,7 miljoner euro i ESF för programområde 1.
- 367,2 miljoner euro i ESF för programområde 2.
- 18,3 miljoner euro i ESF för programområde 3.

Beslutad medfinansiering uppgick till:

- 197,0 miljoner euro i nationell offentlig medfinansiering via anslag varav 178,7 miljoner för programområde 1 och 18,3 miljoner för programområde 3.
- Cirka 568,7 miljoner euro i ESF för programområde 2, varav 267,3 miljoner euro kom från statliga myndigheter och cirka 301,4 miljoner euro från landstingskommunal och primärkommunal sektor.

Europeiska kommissionen har utbetalat förskott på 51,9 miljoner euro och efter utgiftsdeklaration utbetalat 257,6 miljoner euro. Till och med år 2011 har stödberättigade kostnader inklusive medfinansiering på totalt 554,7 miljoner euro godkänts. De godkända stödberättigade kostnaderna för programområde 1 och 3 uppgår till 175,3 respektive 34,1 miljoner euro varav medfinansiering utgör hälften. För programområde 2 är de godkända stödberättigade kostnaderna 379,4 miljoner euro varav ESF-medlen svarar för 146,5 miljoner euro och den offentliga medfinansieringen för 232,9 miljoner euro.

I tabell 4 nedan har de av kommissionen utbetalade förskotten fördelats på programområde i enlighet med finansieringsplanens fördelning.

Tabell 4. Finansiell information, samtliga belopp är i euro. Tabellspecifikation bilaga 18 i kommissionens förordning (EG) 1828/2006.

	Utgifter som betalats av stödmottagarna och som ingår i begäran om utbetalning som sänts till förvaltningsmyndigheten	Motsvarande offentligt stöd	Privata utgifter	Utgifter som betalats av det organ som ansvarar för utbetalningar till stödmottagarna	Summa inbetalningar från Europeiska kommissionen (€)
programområde 1 Fond	Europeiska socialfonden				
	92 214 388	92 214 388	0	92 214 388	96 851 675
därav utgifter av ESF-typ	91 925 022	91 925 022	0	91 925 022	96 851 675
därav utgifter av ERUF-typ	289 366	289 366	0	289 366	
programområde 2 Fond	Europeiska socialfonden				
	146 455 499	146 455 499	0	146 455 499	198 542 897
därav utgifter av ESF-typ	146 455 499	146 455 499	0	146 455 499	198 542 897
därav utgifter av ERUF-typ	56 387	56 387	0	56 387	
programområde 3 Fond	Europeiska socialfonden				
	18 296 000	18 296 000		18 296 000	14 102 263
därav utgifter av ESF-typ	18 296 000	18 296 000		18 296 000	14 102 263
därav utgifter av ERUF-typ	0	0	0	0	0
Slutsumma	256 965 887	256 965 887	0	256 965 887	309 496 836
Summa för regioner med övergångstöd som ingår i slutsumman	0	0	0	0	0
Summa för regioner utan övergångstöd som ingår i slutsumman	0	0	0	0	0
Utgifter av ESF-typ som ingår i slutsumman om det operativa programmet medfinansieras av ERUF					
Utgifter av ERUF-typ som ingår i slutsumman om det operativa programmet medfinansieras av ESF	345 753	345 753	0	345 753	345 753

2.1.5 Uppgifter om uppdelningen av användningen av stödet från fonderna

Socialfonden i Sverige är uppdelad i två prioriteringar: programområde 1, Kompetensförsörjning och programområde 2, Ökat arbetskraftsutbud. Enligt avsnitt 2 i det operativa programmet har dessa en tydlig koppling till Europeiska sysselsättningsstrategin och den svenska regeringens fyra riktlinjer för Socialfonden. De fyra riktlinjerna är:

- Främja sådan kompetensutveckling som säkerställer en omställning av redan sysselsatta så att de inte riskerar arbetslöshet på grund av att de inte har efterfrågad kompetens.
- Underlätta för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att träda in och stanna kvar på arbetsmarknaden genom otraditionella insatser.
- Förebygga och motverka diskriminering och utestängning på arbetsmarknaden.
- Förebygga långtidssjukskrivningar och underlätta en återgång till arbete för personer som är eller har varit långtidssjukskrivna genom innovativa insatser.

Utgiftskategorierna är kopplade till programområdena:

Kod 62 Utveckling av system och strategier för livslångt lärande i företag, utbildning och tjänster för anställda i syfte att ge dem bättre förutsättningar att anpassa sig till förändringar; främjande av entreprenörskap och innovation (programområde 1)

Kod 64 Utveckling av särskilda tjänster för anställning, utbildning och stöd i samband med omstrukturering av sektorer och företag, samt utveckling av system för att föregripa ekonomiska förändringar och framtida krav vad gäller arbete och kompetens (programområde 1)

Kod 66 Genomförande av aktiva och förebyggande åtgärder på arbetsmarknaden (programområde 2)

Kod 71 Vägar som leder till integration och återinträde på arbetsmarknaden för mindre gynnade människor; bekämpande av diskriminering när det gäller tillträde till och förmåga att gå vidare på arbetsmarknaden samt främjande av positiva attityder till mångfald på arbetsplatsen (programområde 1)

Kod 72 Planering, införande och genomförande av reformer av utbildningssystemen för att öka anställbarheten; bättre anpassning av såväl den grundläggande som den yrkesinriktade utbildningen till arbetsmarknadens behov samt uppdatering av utbildarnas kompetens med innovation och en kunskapsbaserad ekonomi som mål (programområde 2)

De sista kategorierna är kopplade till tekniskt stöd, programområde 3:

Kod 85 Planering, genomförande, övervakning och inspektion.

Kod 86 Utvärdering och studier, information och kommunikation.

**Tabell 5. Intecknat kumulativt belopp uppdelat i kategorier av gemenskapens stöd i euro.
Tabellspecifikation bilaga 2 del C i kommissionens förordning (EG) 1828/2006**

Kommissionens referensnummer		CCI- nummer 2007SE052PO001			
Programmets namn:		Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013			
Datum för kommissionens senaste beslut om programmet:		Den 25 september 2007			
Prioriterat område	Finansieringsform	Typ av område	Näringsgren	Region	Belopp i euro
62	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	116 084 608
64	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	51 418 450
66	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	291 533 162
71	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	11 228 493
72	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	75 637 544
85	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Inte tillämpligt (kod: 00)	SE0	15 365 900
86	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Inte tillämpligt (kod: 00)	SE0	1 707 322

Fördelning på utgiftskategorier följer i stort den preliminära fördelningen i programmet.

2.1.6 Stöd per målgrupp

Målgrupp för programområde 1 är alla sysselsatta, såväl företagare som anställda, medarbetare som chefer inom privat, offentlig och ideell verksamhet. I programområde 2 består målgruppen av personer som

- a) är helt arbetslösa sedan minst ett år med särskilt fokus på personer med utländsk bakgrund (minst 3 månader för personer i åldern 18-24 år), eller
- b) är helt eller delvis sjukskrivna sedan minst 6 månader, eller
- c) har hel eller delvis sjuk- och aktivitetsersättning, eller
- d) erhåller ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen eller introduktionsersättning enligt lag om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar för sin försörjning, eller
- e) är unga och befinner sig i övergången mellan studier och arbetslivet.

Nedan presenteras information om deltagarna i enlighet med Europeiska kommissionens föreskrifter. Tabellen redovisar deltagare från båda programområdena. För kommentarer och analys se respektive programområde i kapitel 3. Notera att det i tabellen redovisas utrikes födda i enlighet med det svenska programmet och inte invandrare som står i förordning 1828/2006. Enligt Personuppgiftslagen (SFS 1998:204) är det förbjudet att behandla personuppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung eller hälsa såvida den registrerade inte lämnat sitt uttryckliga medgivande. Personuppgiftslagen baseras på Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter. Mot den bakgrunden kan inga uppgifter för personer med minoritetsstatus eller funktionsnedsättning redovisas i denna rapport.

I publikationen Socialfonden i siffror 2012¹ redovisas antal deltagare i programområde 2 i projekt som handlar om att få med funktionsnedsättning ut på arbetsmarknaden. Till och med mars 2012 hade 3 246 personer deltagit i sådana projekt varav 1 725 kvinnor och 1 515 män. För sex deltagare saknas uppgift om kön. Det motsvarar fem procent av deltagarantalet och sett till antalet projekt har 11 procent av genomförandeprojekten inom programområde 2 en inriktning mot att få ut funktionshindrade personer på arbetsmarknaden. Det är viktigt att framhålla att det givetvis finns funktionshindrade även i projekt med annan inriktning.

Dominansen av ungdomar är inte så tydlig i projekten inriktade till personer med funktionsnedsättning som bland deltagarna i programområde 2 totalt. Utbildningsbakgrunden är i stort sett densamma medan andelen deltagare med utländsk bakgrund är betydligt lägre 24 procent vilket kan jämföras med 41 procent totalt i programområde 2.

Fem genomförandeprojekt arbetar med romers situation. Totalt har cirka 5,6 miljoner euro beviljats stöd till dessa projekt. Projekten är planerade för cirka 700 deltagare med jämn könsfördelning. 182 deltagare har hittills rapporterats i dessa fem projekt. Den låga inrapporteringen i förhållande till det planerade antalet deltagare beror på att tre av projekt nyligen startat.

Ett genomförandeprojekt inom programområde 1 med 200 planerade deltagare vänder sig till samer. Hittills har 120 personer deltagit i projektet.

En deltagare slutar projektet det sista året deltagare förekommer i rapporteringen. De deltagare i tabellen nedan som slutat under år 2011 är de som förekommit i rapporteringen under år 2011 men inte förekommit under 2012 till och med mars. Den uppgiften kommer att ändras i takt med att projekt som ligger efter med rapportering lämnat sina uppgifter.

¹ Socialfonden i siffror 2012. En samproduktion mellan Svenska ESF-rådet och Processtödet för strategisk påverkan och lärande i Socialfonden

Tabell 6. Uppgifter om deltagare i ESF-insatser, bilaga 23 i kommissionens förordning (EG) 1828/2006

	2008			2009			2010			2011		Totalt			
	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Totalt
Antalet nya deltagare	7 056	4 947	68	27 257	29 824	149	38 932	42 652	41 994	51 841	40 802	125 086	118 225	2 002	243 311
Deltagare som slutar	0	0	0	0	0	0	0	0	43 841	55 448	50 300	55 448	50 300	1 907	105 748
Deltagare som försätter nästa år	0	0	0	0	0	0	0	0		14 634	7 630				
Sysselsatta	4 179	1 930	50	19 527	21 149	115	28 892	31 510	41 954	41 954	30 548	94 552	85 137	309	179 689
Egenföretagare	15	23	0	364	292	0	569	427	786	786	535	1 734	1 277	0	3 011
Arbetslösa (inkl. långtid)	533	642	0	1 187	1 722	0	2 173	2 976	0	2 045	2 616	5 938	7 956	0	13 894
Långtidsarbetslösa	533	642	0	1 187	1 722	0	2 173	2 976	0	2 045	2 616	5 938	7 956	0	13 894
Utanför arbetskraften	2 344	2 375	18	6 543	6 953	34	7 867	8 166	40	7 842	7 638	24 596	25 132	1 693	49 728
Personer utanför arbetskraften som deltar i allmän eller yrkesinriktad utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ungdomar (15-24 år)	1 153	1 420	17	4 121	5 551	19	5 293	6 742	1 545	5 909	6 974	16 476	20 687	282	37 163
Äldre arbetstagare (55-64 år)	1 100	594	4	4 325	4 231	27	6 860	6 946	9 359	10 004	6 669	22 289	18 440	152	40 729
Personer med minoritetsstatus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utrikes födda	1 467	1 521	0	5 660	6 258	0	7 224	7 481	4 824	8 317	6 702	22 668	21 962	0	44 630
Personer med funktionsnedsättning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga mindre gynnade grupper	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grundskolenivå (åk 1-9)	1 173	1 377	0	4 102	5 832	0	5 588	7 785	2 321	6 036	7 114	16 899	22 108	0	39 007
Gymnasienivå	3 312	2 385	0	12 561	16 057	0	17 818	21 805	15 148	19 308	18 071	52 999	58 318	0	111 317
Eftergymnasial utbildning (ej högskola)	305	204	0	1 270	1 850	0	1 870	3 098	2 002	2 335	3 002	5 780	8 154	0	13 934
Högskoleutbildning	2 220	953	0	9 053	5 876	0	13 364	9 705	22 405	23 397	11 911	48 034	28 445	0	76 479
Uppgift om utbildningsnivå saknas	47	28	67	271	209	149	292	259	184	831	669	1 554	1 165	2 127	2 719

2.1.7 Stöd som återbetalats eller använts på nytt

Enligt artikel 57 i Rådets förordning (EG) 1083/2006 ska särskilda förändringar hos projektägare redovisas inom fem år efter att projektet avslutats.

Inget förfarande enligt artiklarna 57 eller 98 (om finansiella korrigeringar) i nämnd förordning har gjorts under 2010.

2.1.8 Kvalitet

Det finns ett antal förutsättningar i programmets genomförande som gemensamt verkar för att programmets resultat konkretiseras och förädlas. Därigenom synliggörs resultatens konkreta bidrag till den Europeiska sysselsättningsstrategin och Europa 2020. Till dessa förutsättningar hör de regionala strukturfondspartnerskapen, programmets nationella urvalskriterier, förvaltnings- och kontrollsystem, utvärdering, indikatoruppföljning, samt Socialfondens temagrupper och processtöd.

Nedan följer en överskådlig beskrivning av Socialfondens temagrupper och processtöd då de fyller viktiga funktioner i programgenomförandet. Vidare en beskrivning av de effekter programmet har haft på främjandet av lika möjligheter för män och kvinnor, och beskrivning av partnerskap. Resultatanalysen av programmets indikatorer görs i avsnitt 3.

Temagrupperna

Svenska ESF-rådet beviljade år 2009 sammanlagt åtta miljoner euro under en treårsperiod till fem temagrupper. Temagruppernas uppgift är att bearbeta, analysera och systematisera projektresultaten för att åstadkomma strategisk påverkan mer långsiktigt och på en högre nivå än vad de enskilda projekten kan göra själva. Även om temagrupperna är finansierade som autonoma projekt är temagrupperna en central del för måluppfyllelsen av Socialfonden genom att de kan bidra till kvalitetshöjning och progression inom myndighet och program.

De fem temagrupperna är²:

- Temagruppen Arbetsplatslärande och omställning i arbetslivet
- Temagruppen Företagande och Entreprenörskap
- Temagruppen Integration i arbetslivet
- Temagruppen Likabehandling i arbetslivet
- Temagruppen Unga i arbetslivet

Kapitel 3 rymmer iakttagelser och resultat från projekt som temagrupperna redovisat. Samtliga temagrupper förlängdes till och med december 2012. En av temagrupperna, Integration i arbetslivet, bytte projektägare från Remeso vid Linköpings universitet till Institutet för framtidsstudier.

² <http://www.arbetsplatslarande.se>
<http://temaef.wordpress.com/>
<http://www.isv.liu.se/remeso/tia>
<http://www.temalikabehandling.se>
<http://www.temaunga.se>

Processtöden

Svenska ESF-rådet har för att stärka programgenomförandet upphandlat ett antal processtöd. Processtödet syftar till att dels stödja projektidéer till att bli bra genomförandeprojekt, dels att stödja genomförandet av Socialfondsprogrammet i Sverige så att vi når de mål som finns uppsatta. Totalt uppgår stödet till 18 miljoner euro under en treårsperiod. Projektutvecklingsstödet är ett regionalt stöd som finns att tillgå för möjliga projekthanordnare i samtliga åtta regioner. Det finns också ett koordinerande projekt som arbetar med att utveckla stödverksamheten samt kvalitetssäkra tjänsterna till de olika ansökarna. Under året har det koordinerande stödet fått ett tydligare uppdrag att stödja genomförandet av Svenska ESF-rådets transnationella strategi. Projektutvecklingsstöden har förlängts till och med december 2012.

Processtödet för Lärande och strategisk påverkan ska ges inom följande tre områden: metodstöd till projekt, stimulera regionala lärprocesser och kompletterande spridningsarbete. I december 2011 fick processtödet förlängt för år 2012 med fortsatt fokus på metodstöd inom spridnings- och påverkansarbetet.

Processtöden för jämställdhetsintegrering samt tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning finns i samtliga regioner. Länsstyrelsen i Örebro driver det första processtödet och Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) gemensamt med Handikappförbunden det senare. Samtliga projekt som beviljas medel i Socialfonden ska integrera båda perspektiven. Enligt utredningar under 2010, utvärderingen från Kontigo AB och Svenska ESF-rådets promemoria om beviljandegraden i Socialfonden, uppfylls kriterierna idag i större utsträckning än i början av programperioden.³ De här processtöden har också förlängts och de kommer att arbeta mer strategiskt med ett urval av projekt samt ge fortsatt generellt stöd samt att det transnationella arbetet kopplas till dessa båda stöd.⁴

Effekter på jämställdhet och tillgänglighet

Under 2011 upphandlades programutvärdering med fokus på resultat och effekter. Jämställdhet och tillgänglighet ingår som perspektiv i denna utvärdering. I avsnitt 3 finns analyser utifrån den könsuppdelade statistiken. Under avsnittet om transnationalitet nedan finns även ESF-rådets arbete med lärandeplattformen *Gender mainstreaming* redovisad.

Beskrivning av partnerskap

Inför programperioden 2007-2013 är åtta regionala strukturfondspartnerskap (framöver partnerskap) bildade. Partnerskapen representerar viktiga aktörer för den regionala utvecklingen i strukturfondsregionerna (NUTS-2). Minst hälften av ledamöterna är politiker från kommuner och landsting. Partnerskapen har ledamöter från offentlig sektor, social ekonomi och arbetsmarknadens organisationer. Partnerskapen⁵ ska prioritera mellan de ansökningar som godkänts av Svenska ESF-rådet efter prövning mot formaliakrav och nationella urvalskriterier. Efter partnerskapets prioritering fattar Svenska ESF-rådet beslut. Den programutvärdering som initierats under 2011 beaktar bland annat samverkan, som är ett av de fyra programkriterierna. De övriga tre är innovativ verksamhet, strategisk påverkan och lärande miljöer.

³ Kontigo Ab (2010). Ökad jämställdhet och bättre tillgänglighet genom Socialfonden? Stockholm: Kontigo AB

Svenska ESF-rådet (2010). *Promemoria om beviljandegraden i Socialfonden*. Stockholm: Svenska ESF-rådet.

⁴ Revidering av handledning (Beslutsnr 2011-85), ansökan om förlängning nationellt processtöd Tillgänglighet (Dnr 2008-3090035).

⁵ Avsnitt 4.5.1 i det operativa programmet samt lagen om strukturfondspartnerskap (2007:459)

Artikel 10-kriterier

Artikel 10 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) 1081/2006 berör genomförandet utifrån:

- a) Jämställdhetsintegrering.
- b) Verksamhet som syftar till att öka deltagandet i arbetslivet för personer med utländsk bakgrund samt stärka deras sociala integration.
- c) Verksamhet som syftar till att stärka integration i arbetslivet och därmed förbättra social integration för personer som tillhör grupper med minoritetsstatus.
- d) Verksamhet som syftar till att stärka integrationen i arbetslivet och social integration för personer med funktionsnedsättning samt personer som missgynnas pga. sin sociala status eller liknande.
- e) Innovativ verksamhet med redovisning av resultat och deras integrering.
- f) Transnationell och interregional verksamhet.

Punkt a) och delvis d) berörs ovan i avsnittet *Effekter på jämställdhet* och i resultatanalysen i avsnitt 3. Nedan redovisas de övriga punkterna:

Utrikes födda

Utöver det som beskrivs i avsnitt 3, både i form av statistik och resultat från temagruppen *Integration i arbetslivet* (TIA), kan vi tillägga att de flesta projekt inom programområde 2 vänder sig till utrikes födda kvinnor och män, då många projekt har blandade målgrupper. Som utrikes född räknas en individ som är född utomlands eller som är född i Sverige och har två utrikes födda föräldrar.

Det är ett 70-tals projekt som har insatser riktade till utrikes födda personer. Temagruppen TIA har skrivit ett tiotals rapporter om några av dessa projekt.⁶

Sammantaget arbetar de flesta av integrationsprojekten med coachning, empowerment, kompletterande utbildningar, praktik samt styrnings- och samverkansfrågor på projektnivå ibland med stark koppling till struktur- och policynivåer. Slutsatserna från temagruppen påminner om övriga temagrupper. Det krävs tid och resurser att förstärka individernas kompetens samtidigt som mottagarstrukturen förblir oförändrad. I en rapport om empowerment skriver TIA att målgruppens empowerment sker på grundval av majoritetssamhällets definition och villkor. Praktiken och coachningen kan heller inte ske utan att det finns klara mål och rutiner kopplade till dem.⁷

Grupper med minoritetsstatus

Sedan 1999 har romer, judar, tornedalsfinnar, samer och sverigefinnar minoritetsstatus i Sverige.

Socialfondsprogrammet prioriterar främst utrikes födda och ungdomar och nämner inte specifikt personer med minoritetsstatus. NUTS 2-regionerna Övre Norrland och Mellersta Norrland har representanter från sametinget i sina strukturfondspartnerskap och deras regionala planer nämner riktade insatser till samer.

Folkbokföringslagen förbjuder dock att man registrerar medborgarna efter folkgrupp eller etnicitet och därför är

⁶ Remeso/temagruppen TIA, <http://www.isv.liu.se/remeso/samverkan-och-uppdrag/tia/rapporter-fran-tia?l=sv>

⁷ Remeso/temagruppen TIA, 2011, [Årsrapport 2011](#).

det endast möjligt att utifrån projektens beskrivningar hitta projekt som på ett eller annat sätt riktar sig till de nationella minoriteterna, vilket i sig inte säkrar att man kan ha någon deltagare från den specifika minoriteten.

Det finns enligt projektdatabasen ett projekt som vänder sig specifikt till samer (cirka 2,3 miljoner kronor i ESF-stöd) och 10 projekt, varav fem genomförandeprojekt, som vänder till specifikt till romer (cirka 62 miljoner kronor i ESF-stöd).

Den statliga utredningen om romers situation i Sverige från 2010, ledd av Maria Leissner, nämner specifikt strukturfondernas roll i förbättringen av romers situation både på nationell och europeiska nivå.⁸

Med anledning av den statliga utredningen blev ett fokusområde i den nationella ansökningsomgången för programområde 2 just romers situation. Omgången publicerades i december 2010. Av de inkomna ansökningarna fokuserade tre på romers situation varav ett blev prioriterat. Medfinansieringskravet hade sänkts till 40 procent för just den här typen av projekt.

En av temagruppern TIAs rapporter har tittat närmare på varför vissa projekt har initierades just utifrån romers och även somaliers situation. Satsningen på dessa två målgrupper skiljer sig från den integrationspolitik som förs och förts. Politiken förespråkar annars generella arbetsmarknadsåtgärder. Det blir därmed viktigt att arbeta för ett inkluderade arbetssätt i den här typen av målgruppsfokuserade projekt och undvika ”vi-och-dem”-perspektivet. De två djupstuderade projekten betonar vikten av att arbeta både med den enskilde deltagaren och med hela gruppen av deltagare i ett bredare socialt sammanhang. Den viktigaste utgångspunkten är därmed de gemensamma sociala erfarenheterna. I det studerade projektet som fokuserar på romers situation var en huvudfråga hur de enskilda deltagarna identifierar sig i förhållande till den romsk-svenska gruppen, som har anor sedan 1500-talet. Detta kopplat med delaktigheten på individernas egna villkor stärker inkluderingsarbetet i projektet.⁹

Personer med funktionsnedsättning

I december 2011 publicerade ESF-rådet en kartläggning av avslutade projekt med fokus på personer med funktionsnedsättning. Kartläggningen var en beställning av den statliga utredningen FunkA (SOU 2011:03). Utredningen ska se över de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna för personer med funktionsnedsättning. I ESF-rådets kartläggning framkom att runt 130 projekt arbetar specifikt med målgruppen och av dessa var det 19 projekt som hade avslutats och utvärderats¹⁰.

Kartläggningen av de 19 projekten visade på regionala skillnader i antalet projekt som arbetar med personer med funktionsnedsättning där Västsverige och Skåne har flest projekt. Projekten har en mångfald av deltagare, som inkluderar alla typer av funktionsnedsättningar. Gruppen med psykiska funktionsnedsättningar var överrepresenterade bland deltagarna. Privata verksamheter och ideella organisationer är de vanligaste organisationstyperna i arbetet med personer med funktionsnedsättning.

⁸ ss. 395 ff. i [SOU 2010:55](#)

⁹ Remeso/temagruppern TIA, 2011. Rapport 2011:6. I Socialfonden har sju projekt särskilt riktat sig mot somaliers situation i arbetslivet.

¹⁰ ESF-rådet, 2011. Möjligheter på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

Den sociala ekonomin är en växande sektor i området. Inom programområde 1, kompetensutveckling, är arbetet med attitydpåverkan central. Inom programområde 2 är fokus på deltagare för att genom olika metoder öka arbetskraftsutbudet.

Personer som missgynnas på grund av sin sociala status

Under 2010 ansvarade ESF-rådet för genomförandet av det *Europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning*. För att förstärka insatserna under temaåret genomfördes en ansökningsomgång om målgruppskonsultation inom ramen för Socialfonden. Ett projekt beviljades cirka 0,2 miljoner euro i ESF-stöd och avslutades i början av 2011. Syftet med projektet var kompetensutveckla processförare som kunde ta vara på synpunkter, idéer och förslag från målgruppen för temaåret för att på sikt kunna vidareutveckla dessa till projekt inom Socialfonden.

En ytterligare avknoppning var upphandlingen av ESF-projekt inom samma tema. Det vinnande anbudet fortsatte därmed på att vidareförädla och sprida resultatet från temaåret 2010. Projektet genomfördes under 2011 i samverkan mellan Sensus, ABF och European Anti-Poverty Network (EAPN). Dess ESF-stöd ligger på cirka 0,3 miljoner euro. I januari 2012 publicerades som ett resultat av projektet boken *Allas röst lika värd - Folkbildningens nygamla roll på 2000-talet - En metodbok för bekämpning av fattigdom och social utestängning*.

För att ta vara på resultatet från processförarnas arbete i ovan nämnda ESF-projekt blev ett fokusområde i den nationella ansökningsomgången för programområde 2 fattigdomsbekämpning. Ett projekt beviljades med cirka 1,5 miljoner euro i ESF-stöd. Precis som projektet med fokus på romer hade medfinansieringskravet sänkts till 40 procent.

Innovativ verksamhet

Innovativ verksamhet är ett av Socialfondens fyra programkriterier¹¹. De övriga tre är: strategisk påverkan, lärande miljöer och samverkan. Vid ansökningsomgångar ska ett eller flera av genomförandekriterierna väljas och uppfyllas av projekten.

I tabellen nedan redovisas vilka av programkriterierna som använts i ansökningsomgångarna för genomförandefasen.¹² Innovativ verksamhet förekommer i hälften av ansökningsomgångarna och förekommer mest i programområde 2. Samma andel gäller lärande miljöer fast inom programområde 1. De övriga kriterierna delar sig jämnt mellan programområdena. Det är viktigt att påpeka att i de flesta omgångar får projekten välja mellan ett eller flera programkriterier och det är inte givet att alla väljer att arbeta med innovationer.

¹¹ Se avsnitt 2.5 i det operativa programmet.

¹² Rapport Atos 2012-04-24. Det är ansökningsomgångar inom genomförandefasen med ärendestatus stängt och beslutat som har tagits med.

	Antalet ansöknings- omgångar	varav innovativ verksamhet	varav strategisk påverkan	varav lärande miljöer	varav samverkan
programområde 1	120	45%	85%	57%	82%
programområde 2	114	70%	80%	40%	96%
Totalt	234	57%	75%	49%	89%

En annan ingång är om projekten har valt att sammanfatta sin verksamhet som innovativ eller traditionell. Det är ungefär 70 projekt som har valt att presentera sig på det sättet. 30 av dessa befinner sig i programområde 1 och 40 i programområde 2. Här återkommer flera projekt som tagits upp som lärande exempel eller ”good practice”: Knut I och II, Bryggan 2, Job innovation, F-Salt, Trappan, Five, Social ekonomi för ökad välfärd, Företagsakademin 2 och 3 osv.

Bland de 70 projekten finns det också projekt som är kopplade till tre ansökningsomgångar (två i Stockholmregionen och en på nationell nivå) som hade sociala innovationer som ett fokusområde. Sociala innovationer har använts i Europa 2020-strategin med Socialfonden utpekade som en viktig finansiär. I grunden handlar det om ändamålsenliga lösningar på sociala problem som innebär större långsiktiga förändringar av hur samhället fungerar kring den specifika samhällsutmaningen.

Hur resultatet faktiskt påverkar strukturer är föremålet för den påbörjade effektutvärderingen som kommer att avrapporteras i kommande årsrapporter.

Transnationellt arbete

Transnationellt arbete är en möjlighet i programområde 1 och 2. Det har varit ett kriterium i ett tiotal ansökningsomgångar, varav flertalet har varit nationella.

Sedan juni 2010 har ESF-rådet en strategi för det transnationella samarbetet, vilket har beskrivits i tidigare årsrapporter. I många stycken har strategin genomförts med stor framgång. Andelen projekt med inslag av transnationellt samarbete har ökat markant och medvetenheten om värdet av det transnationella samarbetet har vuxit. Två verksamheter, som inte hade aviserats i strategin, har också tillkommit, nämligen genomförandet av ett antal partnersökningsföretag i samarbete med Polen och projektet Baltic Sea Network – ESF, som finansieras av Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (Sida) och Svenska institutet (SI).

I arbetet med att söka transnationella partner har Socialfondens processtöd engagerats. De har gett stöd och rådgivning inför partnersökningsföretag och det transnationella samarbetet i sig. Under 2011 har ett flertal sådana seminarier hållits tillsammans med förvaltningsmyndigheterna runt Östersjön. Behovet av större kunskaper på området kvarstår och bedöms öka inför och under den nya programperioden 2014 - 2020.

Andelen projekt med transnationella insatser har ökat väsentligt sedan vår strategi för ett förstärkt transnationellt samarbete inom Socialfonden beslutades i juni 2010. Under 2011 beviljades 261 nya genomförandeprojekt. Av dem hade 174 projekt (67 procent) transnationellt arbete i budgeten. Under 2010 var andelen 39 procent.

I oktober 2011 fick Svenska ESF-rådet uppdraget att arbeta med att förstärka den sociala dimensionen i Östersjöstrategin. Parallellt pågick det ovannämnda projektet Baltic Sea network – ESF. Nätverket består av representanter från förvaltningsmyndigheter för Socialfonden i Sverige, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Polen och delstaten Hamburg. Vi har inlett ett nära samarbete med två av Östersjöstrategins kontaktpunkter och har etablerat ett nätverk mellan berörda nationella myndigheter i Sverige. Projektet har mött ett synnerligen positivt gensvar i berörda medlemsstater och har redan bidragit med ett antal konkreta aktiviteter i syfte att stärka både det transnationella samarbetet i allmänhet och den sociala dimensionen i EUSBSR i synnerhet. De tional rekommendationer och förslag som framtogs och godkännts av nätverkets medlemmar inför revideringen av EUSBSR handlingsplan, föreslås infogas i ESF-rådets strategi.

Sverige har under 2011 medverkat i nio transnationella lärandenätverk:

- Gender mainstreaming (se nedan),
- Transnationality, här finns en särskild arbetsgrupp som på kommissionens uppdrag tar fram förslag och underlag till bland annat den nya ESF-förordningen,
- Impart,
- Saviav,
- Better future for social economy (se avsnitt 3),
- Partnership,
- Result Based Management,
- Youth och
- Roma, som inte finansieras av kommissionen.

Rapporteringen och tillvaratagandet av resultat och erfarenheter från lärandenätverken har förbättrats under året, men är fortfarande inte fullt tillfredsställande. Detta gäller i synnerhet den efterlysta kopplingen till de nationella temagruppernas uppdrag och verksamhet, omvärldsbevakningen samt vidareföringen till ESF-råd och berörda departement vad gäller goda exempel, policyn och system. Tre regionala ESF-projekt har påbörjats i syfte att bidra till kompetensutveckling och nätverksbyggande inom ett trettiootal myndigheter och frivilligorganisationer i Stockholmsområdet.

Genom Sveriges aktiva medverkan i ett antal transnationella lärandenätverk har värdefull kunskap och erfarenheter från andra medlemsstater i viss utsträckning kunnat infogas i det pågående utvecklingsarbetet inom socialfonden i Sverige. I ESF-kommitténs ad-hoc grupp för transnationalitet och social innovation och den särskilda arbetsgruppen inom lärandenätverket Transnationality har Sverige kunnat ge viktiga och uppskattade bidrag till utformning av det transnationella samarbetet inför den nya programperioden av ESF. De svenska synpunkterna har i många fall fått genomslag, och den ovannämnda arbetsgruppen fortsätter under 2012 sitt arbete med att utveckla praktiska riktlinjer och instrument för det transnationella samarbetet i ESFD efter 2014.

Lärandenätverket Gender Mainstreaming¹³

Svenska ESF-rådet har av kommissionen beviljats projektmedel till det transnationella lärande nätverket för jämställdhetsintegrering, *European Network on Gender Mainstreaming* för projektperioden den 1 februari 2010 till den 31 januari 2013 med en budget på cirka 730 000 euro. En halvtidsrapport och en ansökan om halvtidsutbetalning (perioden februari 2010 till och med juli 2011) skickades in till kommissionen i september

¹³ Lärandenätverket Gender Mainstreaming (Dnr 2009-00641).

2011. Upparbetade kostnader för perioden är cirka 260 000 euro. Den 26 oktober genomfördes en europeisk konferens i Stockholm under titeln *Peer Review on Support Structure on Gender Mainstreaming within the ESF*. Samtal har förts under året med ansvariga inom kommissionen.

Nätverket har utökats och representeras av 14 socialfondsmyndigheter runt om i EU där Grekland är det senaste medlemslandet som anslutit sig. Vidare har antalet organisationer i nätverket utökats från sex till sju. Diskrimineringsombudsmannen har kommit till samt att Tillväxtverket nu ingår i styrgruppen. Nätverket har fem arbetsgrupper med inriktningarna kompetensutveckling, utvärdering, synliggörande, hållbarhet samt opinionsarbete. I nätverket arbetar man vidare med att ta fram en standard och identifiera stödstrukturer för jämställdhetsintegrering under programperioden 2014-2020.

2.2 Uppgifter om överensstämmelse med gemenskapslagstiftning

Under 2011 har inte några ställningstaganden i form av riktlinjer eller föreskrifter gjorts i strid med gemenskapslagstiftningen.

2.3 Betydande problem och vidtagna åtgärder för att lösa dem

2.3.1 Bemyndiganderamen

Myndighetens uppdrag och mål är att återsöka alla medel som reserverats för Sverige. Vid årets slut har 85 procent in-tecknats, fördelat på 90 procent för programområde 1 och 79 procent för programområde 2. Genom bemyndiganderamens begränsningar kommer cirka 300 miljoner kronor inte att kunna återsökas.

Arbetet med att anpassa in-tecknandegraden till bemyndiganderamen har präglat hela år 2011. I budgetpropositionen för 2011 höjdes bemyndiganderamen för anslaget i förhållande till 2010. Hösten 2010 startade ett stort mobiliseringsarbete i hela landet för att initiera utvecklingsprojekt inom programområde 2. Ett viktigt inslag i detta arbete var också att säkerställa en medfinansiering som möjliggjorde att det tilldelade beslutsutrymmet fullt ut användes. På central nivå arbetade ESF-rådet tillsammans med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Sveriges kommuner och landsting för att hitta former för medfinansieringen. Dessa möten organiserades av Arbetsmarknadsdepartementet.

I budgetunderlaget för 2012 – 2014 begärde ESF-rådet ytterligare utökning av bemyndiganderamen från 3 750 miljoner kronor till 4 365 miljoner kronor. Syftet var att under år 2012 kunna fatta beslut om stöd till projekt för att alla socialfondsmedel som reserverats för Sverige skulle kunna rekvireras.

För programområde 1 genomförde våra regionala enheter ansökningsomgångar som skulle möjliggöra att hela finansieringsplanen in-tecknades under år 2012. Inom programområde 2 genomfördes en gemensam regional och nationell ansökningsomgång för att fånga upp den efterfrågan som mobiliserats.

När budgetpropositionen för 2012 presenterades framgick att bemyndiganderamen för anslaget var 736 miljoner kronor lägre jämfört med 2011. Nu uppstod en situation där bemyndiganderamen tillät en beslutsnivå på 985 miljoner kronor medan nära 2 800 miljoner kronor inkommit i regionala och nationella ansökningar.

För att kunna bevilja stöd åt så många projekt som möjligt och på sikt utnyttja hela finansplanen undersökte ESF-rådet möjligheten att göra detta genom beslutsformuleringar som innebar att endast åtaganden för 2012 gjordes. Återstående stöd skulle beviljas senare under förutsättning att beslutsutrymme fanns.

Efter konsultation med bland andra Ekonomistyrningsverket konstaterade ESF-rådet att det inte var möjligt att formulera ett sådant beslut som gav projekten rimlig trygghet om den fortsatta finansieringen. Nu återstod endast att fatta projektbeslut enligt tidigare modell, det vill säga för hela projektperioden, men för betydligt färre projekt. ESF-rådet meddelade strukturfondspartnerskapen detta i en skrivelse i november 2011. Då lämnade vi även en skrivelse till regeringen och hemställde om en höjning av bemyndiganderamen. I skrivelsen informerade vi också att det inte längre är möjligt att rekvirera hela finansieringsplanen för socialfondsprogrammet.¹⁴

Av regleringsbrevet för 2012 framgick att Svenska ESF-rådet utöver bemyndigande även fick göra åtaganden med stöd av anslag 1:6 med 156,5 miljoner kronor för anslagspost 3 och 45,5 miljoner kronor för anslagspost 4 under förutsättning att motsvarande belopp fanns som anslagssparande. Slutligen innebar detta att projekt för motsvarande 425 miljoner kronor inom främst programområde 1 avsågs på grund av brist på beslutsutrymme.

2.3.2 Artikel 62-åtgärder

Ett antal systemrevisioner och uppföljningsgranskningar har gjorts under året. De har rört den attesterande myndighetens arbete med upprättande av utgiftsdeklaration¹⁵ samt uppföljningsgranskning av densamma¹⁶. Systemgranskning har genomförts vid enheten för ekonomisk projektgranskning¹⁷ samt region Mellersta Norrland¹⁸. En tidigare påbörjad revision avseende handläggningen av oriktigheter, återkrav och OLAF-rapporteringar har slutförts under året¹⁹. Åtgärder efter de rekommendationer som getts, avser i huvudsak säkerställandet av en tillförlitlig verifieringskedja genom översyn av riktlinjer, utvecklade rutinbeskrivningar och förbättrad dokumentation.

Under 2010 gjordes en systemgranskning avseende kontroll av projekt enligt artikel 13 2 b²⁰. Det sammanfattande omdömet var att processen fungerade men att vissa förbättringar behövde göras, bland annat på områden som avsåg urvalsmetod. En åtgärdsplan togs fram med anledning av rapporten. Under 2011 har en ny urvalsmodell tagits fram²¹ riktlinjen för kontrollerna reviderats²² och protokollet utvecklats för att bättre

¹⁴ Skrivelse och hemställan bemyndigande (Dnr 2011-00436).

¹⁵ Revisionsrapport avseende systemgranskning av attesterande myndighets arbete med upprättande av utgiftsdeklaration inom ramen för genomförande av det nationella strukturfondsprogrammet (ESF) (dnr 2011-00096).

¹⁶ Revisionsrapport avseende uppföljande granskning hos Attesterande myndighet med avseende på rekommendationerna i rapport med Dnr 60-2/2011 (dnr 2011-00172).

¹⁷ Revisionsrapport avseende systemgranskning av processerna Ansökan och Beslut om utbetalning vid avdelningen för ekonomisk projektgranskning (EPG) hos Svenska ESF-rådet (dnr 2011-00206).

¹⁸ Revisionsrapport avseende systemgranskning av ESF-rådets Mellersta Norrland arbete med genomförande av det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning. (dnr 2011-00447).

¹⁹ Revision avseende Svenska ESF-rådets handläggning av oriktigheter, återkrav och OLAF-rapporteringar inom ramen för genomförande av det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) (dnr 2011-00540).

²⁰ Revisionsrapport och svar avseende systemgranskning av processen Granskning av projekt enligt artikel 13 2b-13.5 förordning (EG) 1828/2006 (Dnr 2010-00514).

²¹ Urvalsmodell för Svenska ESF-rådets kontroll på plats enligt artikel 13 2b i kommissionens förordning (EG) nr 1828/2006 avseende socialfondsprojekt 2011 (Dnr 2011-1).

²² Svenska ESF-rådets riktlinje för kontroll enligt artikel 13 2b i kommissionens förordning (EG) nr 1828/2006 avseende socialfondsprojekt i programperioden 2007-2013 (Dnr 2011-55).

motsvara de krav som ställs²³. Ekonomistyrningsverket har följt upp revisionen och åtgärderna under senhösten 2011.

En uppföljningsgranskning rörande handläggarssystemet EBS pågår²⁴. Den samlade slutsatsen är att processerna fungerar, men att det till viss del krävs väsentliga förbättringar. Den del som specifikt avses är processen tillförlitlig redovisning, övervakning och finansiell rapportering i datoriserad form. Förbättringsåtgärderna avser leverans av ett komplett och samlat underlag utifrån kraven i bilaga III till förordning (EG) nr 1828/2006, samt indatakontroller och kvalitetssäkring av data. Revisionsrapport har erhållits för sakgranskning som indikerar att bedömningen kan komma att förändras i positiv riktning.

Revisionsmyndigheten har i sin årliga kontrollrapport med yttrande²⁵ konstaterat att den samlade slutsatsen utifrån granskningen av förvaltningsmyndighetens arbete med genomförandet av programmen, visar att förvaltnings- och kontrollsystemet bedöms fungera men att vissa förbättringar behövs.

Ekonomistyrningsverket har genomfört projektrevisioner under året.²⁶ Granskningen har omfattat samtliga tre programområden fördelat på 64 projekt och fyra månader tekniskt stöd. Granskade utgifter uppgick till totalt 118 598 235 kronor. Felprocenten i urvalet blev 1,65 av granskat belopp, varav ett projekt står för stor andel. Detta projekt hade redan innan granskningen tagits ut för speciell utredning och är nu föremål för återkrav. Felprocenten har projicerats till hela populationen i aktuell utgiftsdeklaration och hamnar då på 2,74. Resultatet av genomförda granskningar visade på vissa brister i förvaltnings- och kontrollsystemet, men analys av dessa har inte påvisat några systemfel. Svenska ESF-rådet har påbörjat utredningar i de projekt där iakttagelser gjorts och vidtar därefter nödvändiga åtgärder. Det kan till exempel innebära återkrav av felaktigt utbetalt stöd. Den relativt höga felprocenten kommer även att innebära att revisionsmyndigheten ökar konfidensnivån, varvid ett större antal projekt kommer att granskas under 2012.

Ärendet som undergick speciell utredning har inkluderats i rapporteringen om återkrav/innehållande av årliga återkrav för år 2011 till Kommissionen. Utöver bifogade Attesterande myndigheten ett bekräftelsebrev om antagandet av att enligt resultatet av utredningsarbetet ytterligare nödvändiga korrigeringar görs vid den kommande utgiftsdeklarationen.

Enligt villkor för anslag utgiftsområde 13 1:6, anslagspost 3, får utbetalningarna till Ekonomistyrningsverket för revision uppgå till högst 7 miljoner kronor under programperioden. Hittills har utbetalningarna uppgått till 2,0 miljoner varav 0,6 miljoner kronor avser år 2011.

2.3.3 Artikel 10-åtgärder

Problem och eventuella åtgärder utifrån artikel 10 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) 1081/2006 har inte heller varit aktuella under 2011.

²³ Protokoll för kontroll på plats av enskilda insatser enligt artikel 13 2b kommissionens förordning (EG) 1828/2006 (Dnr 2011-54).

²⁴ Revisionsrapport avseende systemgranskning rörande EBS och åtgärder med anledning av denna (Dnr 2010-00383).

²⁵ Årlig kontrollrapport och yttrande enligt artikel 62.1 d i) i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 och artikel 18.2 i kommissionens förordning (EG) nr 1828/2006 avseende det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning (CCI2007SE052PO001) (Dnr 2011-00488).

²⁶ Revisionsrapport avseende projektgranskning för utgiftsdeklaration 1.5 på myndigheten Svenska ESF-rådet (Dnr 2011-00486).

2.4 Förändringar i genomförandet av det operativa programmet

Inga förändringar har varit aktuella. Bredden i programmet har säkrat en fokusering på omställningen under ekonomikrisen 2008 samt ungdomsarbetslösheten.

2.5 Betydande förändringar enligt artikel 57

Med hänvisning till tidigare avsnitt, har under 2011 inte skett något förfarande i enlighet med artikel 57 i Rådets förordning (EG) 1083/2006 om insatsernas varaktighet. Inga betydande förändringar kan därmed rapporteras.

2.6 Komplementaritet med andra EU-program

2.6.1 Socialfondens avgränsning i förhållande till ERUF och EFF

I de olika programmen kopplade till regionalfonden (ERUF), Socialfonden (ESF) och fiskerifonden (EFF) finns förhållandevis detaljerade beskrivningar av avgränsningarna mellan de olika fonderna och landsbygdsutvecklingsfonden (EJFLU). I programmen anges dock att det är de nationella, regionala och lokala myndigheternas ansvar att ytterligare utveckla specifika detaljerade rutiner för att uppmuntra synergier och förhindra överlappningar av insatser mellan fonderna.

Eftersom programmen som ovan nämnts förutsätter en samordning mellan de olika programmen och myndigheterna, har en arbetsgrupp, kallad fondsamordningsgruppen, med deltagare från alla fyra programfonder bildats på Jordbruksverkets initiativ.

Samtliga myndigheters bedömning är att detta dessutom effektiviserar förvaltningen av programmen. Det första mötet hölls i Jordbruksverkets regi den 13 september 2007. Mötesfrekvensen har legat på två till fyra möten per år. Under 2011 hölls ett möte och en avstämning per e-post. För 2012 har tre möten planerats. Återkommande frågor på mötena är regelförenklingar, statsstöd och medfinansiering.

Ett fondövergripande samarbete bedrivs även på regional nivå. I många regioner är handläggning av ärenden inom strukturfonderna placerad i anslutning till handläggningen av ärenden inom landsbygdsprogrammet och för dessa regioner har man oftast inlett en regelbunden samverkan i ärendehantering.

2.6.2 Samverkan med andra fonder

Integrationsfonden

Svenska ESF-rådet är sedan 2008 även förvaltande och attesterande myndighet för Integrationsfonden. Här har erfarenheter från Socialfondens etablering tagits till vara i den mån regelverket för Integrationsfonden tillåter. Samverkan med Integrationsfonden sker också bland annat genom gemensamt deltagande i utvecklingsgrupper, t ex kring transnationalitet. Inom ramen för solidfonderna sker en regelbunden samverkan med Migrationsverket (Flyktingfonden och Återvändandefonden) och Riskpolisstyrelsen (Gränsfonden). Möten gäller fondgemensamma frågor; erfarenhetsutbyte och samordning av rutiner, tolkning av programskrivning och regelverk.

Regionalfonden

De förvaltande och attesterande myndigheterna Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket har etablerat ett samarbete inom flertalet områden vad avser arbetet med strukturfondsprogrammen. Samverkan sker inom juridik, gransknings- och utbetalningsprocess, samt utvärdering och lärande inför kommande programperiod.

När det gäller utvärdering har två gemensamma möten ägt rum mellan arbetsutskottet för Socialfondens övervakningskommitté och referensgruppen för Regionalfondens övervakningskommittéer. På första mötet i april 2011 presenterades projektutvärderingar och boken *Att äga, styra och utvärdera stora projekt*. På det andra mötet presenterades analyser av projektutvärderingar, som genomförts av Apel AB och processtödet för strategisk påverkan och lärande.

Social- och Regionalfonden har möjlighet att till en viss nivå finansiera insatser från respektive fond. Enligt tabell 4 (se ovan) uppgår regionalfondsinsatserna i Socialfonden till cirka 0,4 miljoner euro. Då mellan 10-15 procent av Socialfondens programområde 1 och 2 kan avsättas för regionalfondsinsatser kan insatserna framstå som få eller låga. ESF-rådet och Tillväxtverket har verkat för att möjliggöra insatserna i samtliga ansökningsomgångar. I en ansökningsomgång för Socialfonden gjorde de obligatoriska. Här hade projekten svårigheten att hitta den "rätta" regionalfondsinsatsen utifrån sin problemformulering – några upplevde att det var svårt att som ett obligatorium hitta ett regionalfondsperspektiv på de arbetsmarknadsproblem som de behövde arbeta med. I flera fall ser man inkubatorer som en möjlig regionalfondsinsatser och oftast kopplad till framväxten och förstärkningen av arbetsintegrerande sociala företag. Det obligatoriska inslaget skapade således inte rätt förutsättningar för att upptäcka fördelarna med Regionalfonden. I den kommande programperioden kan möjligheten med flerfondsprogram förstärka kopplingen mellan fonderna. En viktig fråga som behöver undersökas är om sökanden till fonderna skiljer sig åt och om det behövs gemensamma informationsinsatser så att sökanden kan hitta fördelarna att finansiera en och samma utmaning via båda fonderna.

Globaliseringsfonden

Svenska ESF-rådet ansvarar för förvaltning och kontroll av det projekt som beviljats medel ur den Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter. I utvärderingen kommer det system för beskrivning av deltagare som utvecklats för Socialfonden att användas. Samverkan har skett med Arbetsförmedlingen och Skolverket.

Temaåret 2010, bekämpning av fattigdom och social utestängning

2010 ansvarade ESF-rådet för det Europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning. Avslutningsarbetet har pågått under 2011 och ska redovisas till kommissionen och socialdepartementet i maj 2012. Se vidare avsnittet Artikel 10-kriterier ovan.

Temaåret 2012, aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna

Myndigheten är nationell samrodnare för temaåret 2012, Aktivt åldrande. Uppdraget kom i februari 2012 men förarbetet påbörjades genom att temagrupperna (se ovan och avsnitt 3 nedan) fick i uppdrag att särskilt beakta året. ESF-dagen 2011 ägnades också åt åldersfrågan utifrån just diskrimineringen i arbetslivet. Enligt en kartläggning som temagruppen Likabehandling gjorde i november 2011 arbetade fem projekt av de mer än 600 projekten mer fokuserat med ålder. Enligt *Socialfonden i siffror 2011* uppgick antalet deltagare i åldergruppen 55 till 64 år till cirka en tiondel av de mer än 110 000 registrerade deltagarna.

Samverkan med Handisam

Svenska ESF-rådet, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Sveriges kommuner och landsting, Arbetsmiljöverket och Skolverket ingår i *Nätverket för ett öppet arbetsliv oavsett funktionsförmåga*. Det är Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) som är initiativtagare och sammankallande. Möten sker fyra gånger per år och syftet är att samla och dela kreativa lösningar kring temat.

Arbetsmarknadsdepartementets utredning, FunkA (A 2011:03) med förslag på hur insatser för personer med funktionsnedsättningar som medför nedsatt arbetsförmåga bör utformas, resulterade i uppdraget att hösten 2011 göra en metautvärdering av projekt inom Europeiska socialfonden (se avsnittet om Artikel 10-kriterier ovan). Den 4 maj 2012 presenterades betänkandet "Sänkta trösklar - högt i tak".²⁷ En årlig summering görs och Handisam ansvarar för att sammanställningen når regeringen.

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan

Under 2011 har Svenska ESF-rådet, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan träffats sex gånger. På mötena har gemensamma frågor om till exempel medfinansiering, ekonomisk redovisning, ansökningsomgångar och samverkansformer diskuterats. Samtliga program berörs, men huvudsakligen ligger fokus på Socialfonden. Samverkansmötena påbörjades först med Arbetsförmedlingen hösten 2009. Försäkringskassan anslöt hösten 2010.

2.7 Övervakning

2.7.1 Socialfondens övervakningskommitté

Övervakningskommittén hade fyra möten som alla innehöll ett workshopspass enligt beslutet om nya arbetsformer i kommittén. Arbetsutskottet hade ett tiotal möten. Tre av utskottsmötena har ägnats åt uppföljning och utvärdering, där uppdraget till utvärderarna Ramböll Management AB har diskuterats.

Enligt en enkät om arbetsformerna som gjordes under februari 2012 tyckte en majoritet av de ledamöter som besvarat enkäten att engagemanget hade ökat. Kommittén behöver arbeta mer med öppenheten.

Kommittén och arbetet med att inteckna programområde 2

Kommittén har under året engagerat sig i arbetet med den gemensamma nationella och regionala ansökningsomgången i programområde 2. En längre mobiliseringsprocess hade pågått under perioden oktober 2010 till augusti 2011 för att inteckna kvarstående medel i båda programområdena. Större delen av mobiliseringen gällde dock programområde 2, då programområde 1 har en klar medfinansiering, fler ansökningar och lägre återflöde.

En särskild arbetsgrupp med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Arbetsmarknadsdepartementet, Sveriges Kommuner och Landsting och Svenska ESF-rådet sammankallades i november 2010. Samtidigt bildades en intern arbetsgrupp på ESF-rådet för att ta fram en strategi för intecknandet. Den strategi som togs fram förankrades därmed både internt och externt. Under tiden pågick även en dialog med strukturfondspartnerskapen, vars sekreterare samlades för ett möte på nationell nivå i februari 2011. På mötet

²⁷ Rapport "Möjligheter på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning" (Dnr 2011-00465).

bestämde man sig för den gemensamma regionala och nationella ansökningsomgången i programområde 2. Kommittén följde utvecklingen genom möten och arbetsutskottet. Redan på kommitténs första möte i mars 2011 hade kommittén en workshop om just programområde 2, dess utmaningar och möjligheter.

Den nämnda strategi räknade upp ansökningsomgångar, uppgradering och upphandlingar som de tre formerna för att inteckna samtliga kvarstående medel inom programområde 2. Beloppet för de kvarstående medlen varierade beroende på återflödet mellan 200 till 250 miljoner euro. Cirka 150 miljoner euro avsattes för en gemensam regional och nationell ansökningsomgång, runt 30 miljoner euro för upphandlingar och 10 miljoner euro för uppgraderingar.

Tack vare den här processen kom det in fler ansökningar än förväntat till den regionala och nationella ansökningsomgången i programområde 2. Miljardomgången – som den kom att kallas – samlade en större del av de kvarstående medlen för programområde 2 från både regionerna och nationell nivå. Det utlysta beloppet på 150 miljoner euro övertrasserades med 15 miljoner euro.

ESF-stödet för godkända projekt uppgick till cirka 100 miljoner euro. På grund av det sänkta bemyndigandet i september 2011 fick strukturfondspartnerskapen prioritera för cirka 85 miljoner euro. I programområde 1 – som alltid haft både högt antal ansökningar och lägre återflöde – fick de prioritera för cirka 75 miljoner euro (av godkända projekt på cirka 100 miljoner euro). Flertalet av de sökande som fick avslag hade planerat att återkomma vid den senare ansökningsomgången under samma höst, som också fick ställas in. Upphandlingen fick genomföras och av de cirka 20 miljoner euron skrevs avtal för cirka 15 miljoner kronor i ESF-stöd.

På mötet den 8 december beklagade kommittén beslutet om det sänkta bemyndigandet.

Workshopspassen 2011

Syftet med workshopspassen var att öka engagemanget i Socialfondens olika teman och arbetsområden och att ge kommittén möjlighet till att få bättre överblick över programmet.

Första passet den 15 mars 2011 handlade om mobiliseringen kring programområde 2 som beskrevs ovan. Kommittén konstaterade att medfinansieringen behöver få en annan form eller vara mera differentierat under den kommande programperioden 2014 till 2020. Likaså poängterades att samverkansambitionerna i programområdet behöver bli högre och sikta på en mer strukturell nivå än de befinner sig idag med fokus på lösningar för individerna.

Gemensamt för andra och fjärde workshopspassen, den 9 juni respektive den 8 december, var effektutvärderingen. Den 9 juni gick kommittén igenom Socialfondens indikatorer och diskuterade huruvida de är optimala eller inte. Den 8 december presenterade de upphandlade utvärderarna Ramböll Management AB sin arbetsplan och utvärderingslogik. Passet fokuserade på kommitténs roll och hur ett interaktivt lärande kan skapas av utvärderingen för kommande programperiod.

Det tredje passet, den 8 oktober, behandlade ungdomar situation i arbetslivet. Temagruppen Unga i arbetslivet presenterade sina rapporter och ledamöterna diskuterade temat samverkan, arbetsgivarnas roll och det transnationella arbetet.

2.7.2 Uppföljning, utvärdering, lärande och återföring

Arbetet med uppföljning och utvärdering rymmer flera områden:

- Effektutvärderingen.
- Lärande och återföring.
- Indikatorrapportering.

Effektutvärderingen

Avrop på avtalet för utvärderingstjänster för programutvärdering gjordes under hösten och Ramböll Management kontrakterades. Utvärderingen ska pågå även 2012-2013 och fokusera på Socialfondens resultat och effekter. Programutvärderingen ska generera kunskap under hela uppdragets gång. I viss utsträckning förväntas kunskapen bidra till programgenomförandet, medan andra delar är av större relevans för den kommande programperioden.

Övervakningskommitténs arbetsutskott fungerar som styrgrupp och följer utvärderarnas arbete kontinuerligt. Svenska ESF-rådet som uppdragsgivare och arbetsutskottet kommer att involveras i metoddiskussioner och avgränsningar, samt ta emot och ge synpunkter på de utvärderingsresultat och tendenser som utvärderarna redovisar under uppdraget. Uppdraget bedrivs november 2011 till och med 2013.

Lärande och återföring

Lärande är en central del i arbetet med Socialfonden. Svenska ESF rådet har under året tillsammans med Tillväxtverket arrangerat fem sammankomster som syftat till att återföra kunskap och utveckla verksamheten.

Svenska ESF-rådet har tillsammans med Tillväxtverket producerat en lärobok om projektstyrning och utvärdering (se ovan under fondsamordning). Utifrån boken har också Linköpings Universitet tagit fram en universitetskurs på 7,5 högskolepoäng, vilken har getts under hösten.

I Bryssel arrangerade ESF-rådet och Tillväxtverket ett seminarium i anslutning till Open Days-veckan. På seminariet deltog utvärderingsansvariga från DG Employment och DG Regio. Ett gemensamt seminarium med övervakningskommittéernas arbetsgrupper för utvärdering genomfördes den 15 december med fokus på projektutvärderingarnas kvalitet och innehåll samt ett panelsamtal kring nästa programperiod.

På Svenska ESF-rådets uppdrag har processtödet för strategisk påverkan och lärande fortsatt arbetet med olika nätverksmöten som syftar till att bygga upp kunskapen om utvärdering på projektnivå. Ett antal styrgruppsutbildningar riktade till projekten har också genomförts av processtödet. Syftet med utbildningarna är att stärka genomslaget i projektgenomförandet. Under året har handledningen för uppföljningen och utvärdering omarbetats.

Indikatorer

Systemet för rapportering av indikatorer har förbättrats under året. Statistiska Centralbyrån (SCB) har tagit fram en rapport som i realtid visar hur många deltagare som projekt rapporterat. De regionala enheterna kan hämta rapporten via internet vilket medfört att deras dialog med projekt om inrapporteringen förbättrats. Vidare har layouten gjorts om så att den överensstämmer med SCB övriga webbrapporteringar vilket inneburit att de

regionala enheterna har bättre kontroll på inrapporteringen och inte behöver kontakta SCB i samma utsträckning som tidigare.

Det utvecklingsarbete som SCB tillsammans med Svenska ESF-rådet bedrivit för att kunna redovisa uppgifter om sjukskrivna och arbetslösa deltagare slutfördes under 2011 i och med att rapportering om arbetslösa deltagare med utländsk bakgrund påbörjades.

2.8 Nationell resultatreserv

Socialfonden i Sverige har ingen nationell resultatreserv.

3. Uppgifter per programområde

3.1 Resultat från temagrupperna

Nedan presenteras tematiskt ett antal iakttagelser och resultat från projekten från Socialfondens fem temagrupper.²⁸ I avsnitt 3.3 och 3.4 följer en analys av programgenomförandet utifrån uppföljning av programmets indikatorer och mål. Analysen bygger på tabeller utvecklingen i programmet som redovisas i tabeller i bilaga 3.

Om temat likabehandling i arbetslivet

Med utgångspunkt i ett normkritiskt och intersektionellt förhållningssätt arbetar temagruppen med att sprida lärande exempel och erfarenheter med fokus på åtgärder som främjar lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet. Under året har följande verktyg, metoder och perspektiv utkristalliserat sig för att ovannämnda ska bidra till varaktig förändring. Upphandling som verktyg för att uppnå samhällelig förändring, normkritik, intersektionalitet som perspektiv och kompetenshöjande insatser som leder till förändring.

Temagruppen kan, i sin analys, fortfarande konstatera att de enskilda personerna som omfattas av insatserna upplever sig ha fått mer kunskap i lika rättigheter och möjligheter medan organisationer och företag inte i samma utsträckning ändrat attityder och förutsättningar för att t.ex. rekrytera personal. För att förbättra förutsättningarna till förändring bör frågor om lika rättigheter och möjligheter föras in i den ordinarie verksamhetsutvecklingen och inte vara ett sidospår. Detsamma gäller jämställdhetsintegrering.

- Upphandling kan fungera som hävstång i strävan efter ett arbetsliv med lika rättigheter och möjligheter för alla. Rätt ställda krav på ett likabehandlingsarbete i samband med upphandling, kan bidra till högre kvalitet på ett integrerat diskrimineringsperspektiv i arbetslivet för såväl organisationer som individer och samhälle. Krokoms kommun har i projektet "Pilotmodell för företagshälsovård i Jämtlands län" arbetat med upphandling som metod för jämställdhetsintegrering.
- Att ha ett normkritiskt perspektiv i sin ansats gör lika rättigheter och möjligheter till en större samhällsfråga. Det hjälper till att hålla fokus på hur personer med mer besluts- och påverkansmakt skapar normer och

²⁸ Som underlag och för utförligare information för avsnittet Temagrupper ligger promemorior i form av Återrapportering till Svenska ESF-rådet december 2010, från de fem temagrupperna. <http://www.arbetsplatslarande.se>, <http://temaef.wordpress.com/>, <http://www.isv.liu.se/remeso/tia>, <http://www.temalikabehandling.se>, <http://www.temaunga.se>

arbetssätt i organisationer, arbetsliv, och att normerna ger fördelar till vissa, medan de hindrar andra. Temagruppen har under året sett att fler projekt arbetar med denna ansats, RFSLs projekt "MerVärt" är ett sådant exempel.

- Genom att undersöka hur olika normer samverkar med varandra blir det lättare att se hur kategorier konstrueras och utgör hinder för lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet. Att ha ett intersektionellt perspektiv i arbetet med att inkludera grupper som står långt utanför arbetsmarknaden bidrar till en ökad förståelse för de olika maktstrukturer som finns i samhället och ökar också förutsättningarna att sätta in rätt åtgärder. Exempel på socialfondsprojekt som arbetar med denna ansats är Diversa/Directa (Arbetsförmedlingen)
- Att arbeta med förändringsarbete på likabehandlingsområdet förutsätter kunskap om förändringsprocesser i allmänhet, men kräver också medvetenhet om hur förändringsprocesser på just likabehandling går till. Kompetenshöjande insatser kan vara ett verktyg i det arbetet. Projektet JämBredd har arbetat med att kompetenshöja kommuner, landsting, företag och statliga myndigheter.(Mälardalens högskola).
- Under året har temagruppen kartlagt svenska Socialfondsprojekt med fokus på äldre i arbetslivet. Omfattningen och innehållet varierar och kan sägas innehålla förändringskompetens för anställda, insatser riktade till långtidsarbetslösa äldre samt integration av äldre med utländsk bakgrund. Sammanfattningen från kartläggningen är att projekt med uttalat fokus på äldre är få och att det förmodligen finns många projekt med outtalat fokus på äldre som temagruppen behöver hitta. Perspektivet som främjar aktivt åldrande präglar alla de projekt som identifierats som intressanta Detta perspektiv ger en bild av att det är viktigt och prioriterat att ge möjligheter till äldre att både kunna anpassa sig till arbetslivets krav och att hitta sin väg in på arbetsmarknaden.
- Framgångsrika insatser i arbetet med tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Temagruppen ser att flertalet projekt lutar åt individbaserade metoder istället för ett strukturellt arbete. De som har mycket goda kunskaper om de fyra integrerade delarna tenderar att ha ett tydligare strukturellt perspektiv i sitt arbete. En verksamhet som inte tog någon hänsyn till individers behov av särskilda insatser utan bara såg till dominerande strukturer skulle nog också stöta på problem. FN:s konvention ska kunna skydda varje enskild individ samtidigt som den verkar för strukturella förändringar i samhället. På så sätt behövs både ett bra bemötande på individnivå och en beredskap för alla i arbetet med tillgänglighet. Vidare visar forskningsöversikten att i t.ex. tillgänglighetsområdet har det nästan uteslutande forskats om rehabilitering och hur individer ska anpassas till arbetslivet.

Om temat företagande och entreprenörskap

Temagruppen *Företagande och entreprenörskap* har studerat runt 150 projekt som i sina ansökningar nämnt att de ska arbeta med företagande i någon form. Av dessa har ett 70-tal haft en mer fokuserad verksamhet kopplad till temat. Större delen av projekten finns i programområde 2 och arbetar eller arbetar med socialt företagande och därför har temagruppen fokuserat på just det här specifika temat.

Det finns flera gemensamma variabler i starten av en företagsverksamhet oavsett om den betecknas som traditionell eller social. Företagsstarten har av flera projekt setts som ett sätt för långtidsarbetslösa att komma ut i arbetslivet. Här behöver deltagaren både ekonomiskt och kunskapsmässigt stöd. Företagsidén behöver vara hållbar och väl uttänkt, vilket kräver tid och resurser. Ett nätverk med andra nya eller erfarna företagare är viktigt. Faktorer som påverkar företagandet är bland annat hur långt ifrån arbetslivet deltagarna befinner sig, hur väl bevandrade de är i samhället och hur stödstrukturen verkar för att möta individerna i deras företagandeprocess.

Utifrån hur deltagarnas situation ser ut, anser temagruppen att socialt företagande med fokus på arbetsintegrerande sociala företag är en pragmatisk och optimal lösning på långtidsarbetslösheten. Ju längre ifrån arbetsmarknaden man är, desto mer stöd och rådgivning behövs. Genom arbetsintegrerande sociala företag får man arbeta utifrån sin potential tillsammans med andra och bestämma i företaget.

Även företaget behöver utveckla sin verksamhet genom kompetens- och företagsutveckling. Finansieringen är en utmaning. Utbudet av företagets tjänster och deras marknadsföring är en annan utmaning, särskilt i konkurrens med andra företag inom offentliga upphandlingar. Här har införandet av lagen om valfrihet ökat chanserna för att fler arbetsintegrerande sociala företag kan vara med och erbjuda sina tjänster. Hit hör även kunskapshöjande insatser för personalen på kommuner, försäkringskassor och arbetsförmedlingar, vilka kommer i kontakt med företagen. Sofisam är en sådan insats och temagruppen anser att fler sådana samverkansinitiativ bör tas och att de redan existerande nätverken ska förstärkas.

Genom sitt engagemang i det transnationella arbetet i lärandenätverket *Better future for social economy* har temagruppen fått ansvara och ta fram kunskap om social franchising. Konceptet gör att framgångsrika sociala företag kan replikera sig i andra delar av landet eller i andra länder. Det transnationella lärandenätverket och temagruppen har flera likadana rekommendationer som berör hur socialt företagande ska finansieras, hur de sociala företagen kan vara i med upphandlingen enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och hur företagen kan verka som en välfärdsaktör bland andra. Två åtgärder som enligt temagruppen kan förstärka legitimiteten hos arbetsintegrerande sociala företag är att:

- Arbetsförmedlingen får i uppdrag av regeringen att starta ett arbetsmarknadsprogram för socialt företagande. Intressant utifrån det här perspektivet är att två socialfondsprojekt (*Sigrid och Spring*) har bidragit med att ta fram en utbildning för offentliga anställda om just socialt företagande.
- Nuvarande regelverk för olika typer av anställningsbidrag förhindrar att anställda kan sitta med i styrelsen, vilket påverkar de sociala företagen eftersom en förutsättning för att verka på företaget är att vara med och bestämma.

Om temat arbetsplatslärande och omställning

Föregående års rapportering av temat arbetsplatslärande och omställning behandlade nyckelfaktorer för en lyckad strategi för arbetsplatslärande och omställning. I årets rapportering från Tema A&O:s verksamhet riktas ljuset närmare på arbetslärande ur ett individ- och organisationsperspektiv. Innehållet är hämtat från temagruppens studie av ett 50-tal avslutade projekt inom programområde 1 och belyses utifrån aktuell forskning inom området. På www.arbetsplatslarande.se framgår ett antal publikationer från temagruppen.

Arbetsplatslärande och kompetensutveckling

De framträdande omständigheter och förutsättningar som tycks gynna arbetsplatslärande har fokus på handlingsfrihet/innovation, lärande miljöer och samverkan. Begreppet arbetsplatslärande är än så länge främst förankrat i akademiska, teoretiska sammanhang där det används som en benämning på kompetens- och utvecklingsarbete som påtagligt och bevisligen har fått gynnsamma konsekvenser på både individ- och organisationsnivå. "Kompetensutveckling" är en del i arbetsplatslärandet.

Att integrera metoder för arbetsplatslärande och kompetensutveckling har i flera projekt inneburit att ett mångfacetterat kursupplägg utformats för att förankra den ökade kompetensen i den befintliga organisationen. Kompetensutvecklingen har handlat specifikt om den enskilde arbetstagaren och hans/hennes kunskapsnivå, men samtidigt även om företagets behov av ökad anpassningsbarhet i en omställningssituation. Utbildningar har i viss utsträckning utförts i intern regi med handledare på arbetsplatsen som ett sätt att ytterligare koppla insatserna direkt till organisationen och det faktiska yrkesutövandet via praktiska övningar.

Viktiga positiva utfall av ett sådant projektupplägg har bland annat uttryckts vara en ökad känsla av samhörighet och uppgiftsansvar, ett förbättrat informations- och kommunikationsflöde, och ett säkerställande av arbetstillfällen och faktisk överlevnad för affärsrörelserna. I förlängningen skulle det även förhoppningsvis leda till såväl kontinuerligt skapande av lärande miljöer som en uppstramning och effektivisering av arbets- och produktionsprocesser överlag.

Handlingsfrihet i utformning av lärmiljön

Om förutsättningar för nytänkande finns i själva utgångspunkten för kompetensutveckling på en arbetsplats kan det öppna för att ändra de djupt rotade attityder inom många organisationskulturer som gör gällande att renodlad kursverksamhet är lösningen på kompetensproblematiken. En viss grad av handlingsfrihet i utformningen av arbetsplatsens lärmiljö öppnar för att arbetsmetoder anpassas efter de faktiska behoven inom företaget eller organisationen. I hälften av de kartlagda 50 avslutade genomförandeprojekten inom programområde 1 var det tre ledord som utmärkte sig tydligt: *Samarbete, kommunikation och reflektion*.

Reflektion på en individnivå kan innebära att det i projektet läggs en stor vikt vid att förankra en upplevelse av ansvar hos den enskilde arbetstagaren för hans egen kompetensutveckling. Deltagarna som i samband med projektstart deltagit och förmedlat sin egen bild av situationen de befinner sig i, redogör för en känsla av att det handlade om en faktisk lärande miljö med utvecklingsmöjligheter som de själva kunde påverka genom rätt inställning och aktivt deltagande – ett reflekterande förhållningssätt som senare skulle komma att bära frukt under projektets genomförandefas.

Projekt som försökt skapa lärande miljöer och ett mer reflekterande förhållningssätt på en organisationsnivå har bland annat satsat på att kombinera behovs- och verksamhetsanalys. Att koppla anställdas behov till en vidare verksamhetsanalys handlar om att tydliggöra de organisatoriska förutsättningarna för projektet, och om att få en uppfattning om vilka förändringar kompetensutvecklingen kan komma att medföra i verksamheten. En grundläggande medvetenhet och förberedhet att även organisationen i sig kan komma att påverkas på olika nivåer tycks vara en viktig faktor i det kvalitetssäkrande arbetet.

Exempel visar att man informerat om projektet och samtidigt bollat idéer med personalen om möjligt kursupplägg, något som även lett fram till utformningen av de utbildningsmoment som sedan genomfördes. Det

viktigaste här var kanske det faktum att man tidigt i processen tog till vara befintlig kompetens inom de delar av verksamheten som berörs. Ett sådant lärande bör fortsätta även under genomförandet med hjälp av ett kontinuerligt skapande av miljöer för dialog och erfarenhetsutbyte inom projektets egna ramar.

Jämställdhetsintegrering

Jämställdhetsintegrering kan vara ett av de fåtal aspekter av projektgenomförandet där hårdare styrning kan komma att krävas för att undvika att det blir bortprioriterat i projekten och/eller inte prioriterat tillräckligt i uppföljningen av projekten. Den kartläggning av ett 50-tal avslutade genomförandeprojekt inom programområde 1 som temagruppen utfört visar att nedprioritering av jämställdhetsintegrering varit aktuellt i flera projekt.

Statistik är ett effektivt sätt att visa på eventuella snedfördelningar och brister i jämställdhetsintegreringen, något som sedan kan korrigeras och förbättras via uppföljningsarbete. Om det ställs större krav på redovisning av relevant statistik i projektens slutrapporter skulle det kunna tjäna som ett incitament att förbättra de interna rapporterings- och utvärderingssystemen i dessa frågor, och i förlängningen då även lägga större fokus på jämställdhetsarbetet. Denna fråga, med några få undantag, har tenderat att förbli "oreflekterad" på samtliga nivåer i de aktuella projekten.

Förslag till nationell policynivå

Tema A&O har utifrån årets erfarenheter utvecklat några konkreta förslag på vad som skulle behöva göras för att den nationella kompetensförsörjningen ska fungera tillfredsställande och vara ett sätt att hantera ekonomiska kriser, en globaliserad ekonomi och en allt mer kunskapsintensiv produktion. Följande förslag förs fram:

- Vuxnas lärande och kompetensutveckling i arbetslivet bör ha hög prioritet i det nationella reformprogrammet till EU.
- En kunskapsutvecklande arbetsmarknadspolitik bör rymma särskilda insatser för riskgrupper som ungdomar, lägre utbildade och äldre.
- Formulera en nationell vision och agenda för kompetensutveckling och lärande i arbetslivet. Ge en aktör ett nationellt ansvar.
- Satsa på ett Kunskapslyft 2.0 innan nästa kris kommer.
- Utred möjligheten för kompetenskonton.
- Social innovationsfond för projektexperiment och innovationer inom kompetensutveckling och lärande i arbetslivet.

Om temat unga i arbetslivet

Under året har temagruppen tagit fram en mätmodell kring unga som varken arbetar eller studerar. Den mäter hur stor gruppen är, vad de individer som ingår i den ägnar sig åt och vilka typer av stöd de får. Modellen har presenterats i en skrivelse ställd till Finansdepartementet med förhoppningen att modellen ska användas vid kommande analyser av ungdomars situation. Ambitionen är att etablera modellen som ett officiellt mått i uppföljningen av ungas etablering. Detta arbete innefattar att stödja kommuner och även aktörer på regional nivå som vill göra lokala analyser, att integrera analysmodellen i studier inom de olika organisationer som samarbetar inom ramen för temagruppen.

Under våren 2011 fick temagruppen tillfälle att ha en dialog med Arbetsmarknadsdepartementet angående ungdomsarbetslösheten utifrån gjorda erfarenheter bland Socialfondens ungdomsprojekt. Samarbete mellan olika aktörer underströks som en framgångsfaktor utifrån rapporten *Det lönar sig*, där ett exempel som togs var samordningsförbundens verksamhet. Ett samordningsförbund ska besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen mellan olika rehabiliteringsaktörer samt att stödja samverkan mellan dem. Förbunden ansvarar inte rehabiliteringsinsatserna riktade till individer. I september 2011 fick Försäkringskassan fått i uppdrag att särskilt stimulera verksamhet kring unga i samordningsförbunden.²⁹ Temagruppen påtalade också att projektens goda resultat ofta förklaras, av de unga, med att de i projekten möter coacher eller vägledare i mycket större utsträckning än i reguljär verksamhet. I september 2011 fick också Arbetsförmedlingen extra resurser för att regeringen avser att öka handläggartätheten i jobbgarantin för ungdomar³⁰.

Temagruppen har också lyft fram 90 dagars-regeln inom jobbgarantin som ett hinder för projekten i arbetet med unga som står långt från arbetsmarknaden. En ny förordning togs i december 2011 som innebär en förändring för Jobbgarantin för unga, där 90 dagars-regeln tas bort för unga som inte har avslutat gymnasiet.

Den 1 december hölls ett seminarium *Mobilitet – en rättighet för alla?* där Arbetsförmedlingen, Ungdomsstyrelsen och ESF-rådet tillsammans med politiker diskuterade behovet av att förändra Arbetsförmedlingens instruktion för Jobbgarantin för unga så hindret för mobilitet till andra EU länder tas bort. Arbetsförmedlingen kommer att föreslå Regeringen en annan skrivning av den idag gällande instruktionen för att bättre kunna leva upp till de ambitioner som finns inom flaggskeppet Unga på väg i sitt budgetunderlag.

Om temat integration i arbetslivet

Rapporter från temagruppen *Integration i arbetslivet* har resulterat i en rad olika slutsatser om socialfondsprojektens verksamhet, förutsättningar och arbetssätt. Analyserna lyfter fram både möjligheter och problem i projektens sätt att arbeta på och organisera verksamheten. Samtliga rapporter har också tagit fram rekommendationer till policy och praktik utifrån resultaten i analyserna. Några av de mest centrala rekommendationerna sammanfattas här under fyra övergripande teman:

- Delaktighet, hållbara lösningar och metoder.
- Coachning.
- Arbetsplatspraktik.
- Lärande.

Temagruppen bytte projektägare inför sin verksamhet 2012. Rapporterna är publicerade av Remeso vid Linköpings universitet. Resultat från det fortsatta arbetet hos den nya projektägaren *Institutet för framtidsstudier* redovisas i årsrapporten för 2012.

Delaktighet, hållbara lösningar och metoder.

²⁹ Budgetpropositionen för 2012, Prop.2011/12:1

³⁰ Budgetpropositionen för 2012, Prop. 2011/12:1

- Förändringsarbete bör i större utsträckning innefatta en diskussion om sociala strukturer och uppmärksamma strukturella hinder för inkludering på arbetsmarknaden.
- En övergripande målsättning med integrerande verksamhet och de lärandeaktiviteter som ingår där bör vara att ingjuta en känsla av delaktighet i deltagaren – i projektet såväl som i samhället.
- Projekt som innefattar utbildning kan med fördel organiseras som lärandeprocesser där det finns ett ömsesidigt lärande mellan projektet och deltagarna.
- Projekten arbetar utifrån en helhetssyn på individen, där fokus ligger på de sammanhang varje individ ingår i och som möjliggör/försvårar integration.
- Det genomförs en grundläggande utredning för personer med ohälsa. Denna utredning bör förutom att fastställa arbetsförmågan även ta fasta på hur eventuella funktionshinder påverkar individen i arbetslivet. Det är viktigt att uppmärksamma både den öppna och dolda hälsoproblematiken.
- Deltagarna får lära sig om sina kollektiva rättigheter som arbetstagare enligt arbetsrätt och kollektivavtal. Det handlar inte bara om att lära sig marknadsföra sig på arbetsmarknaden – man har rätt att ställa krav också.
- Arbetsmiljön, både den fysiska och psykiska, får en mer framträdande plats i projektarbetet. Projekten är inte bara en insats för integration i arbetslivet, de är också en arbetsplats för såväl projektarbetare som projektdeltagare och det är inte ovanligt att arbetsmiljön är eftersatt.
- Problemen med det deltagarbaserade medfinansieringssystemet uppmärksammas och att regelverket ses över.

Coachning

- De individer som deltar i jobbcoachning bör delta på frivillig basis, vilket ger bättre förutsättningar för goda resultat av metoden.
- Jobbcoachning bör fokusera på att stärka individens resurser och nätverk på arbetsmarknaden.
- Jobbcoachning bör kombineras med ytterligare insatser på politisk nivå för att komma åt de strukturella hinder som skapar exkludering i arbetslivet.

Arbetsplatspraktik

- Om målet med praktiken är att lära sig svenska är det viktigt att det förekommer kommunikation på svenska på praktikplatsen.
- Om målet med praktiken är att lära sig hur arbetsmarknaden fungerar bör hänsyn tas till vilken del av arbetsmarknaden som avses, vad praktikanten redan känner till och vad hon eller han anser sig behöva lära sig mer om.
- Om målet med praktiken är att lära sig ett yrke är det viktigt att praktikanten inte redan besitter dessa yrkeskunskaper eller vad som behövs för vidareutbildning inom ett yrke. Fördelar med yrkesinriktade

projekt som drivs av yrkesutbildad projektpersonal är att personalen har kännedom om den aktuella branschens specifika särdrag, vilka arbetsuppgifter som kan förväntas utföras av en praktikant, vilka moment som kan vara farliga etcetera. För praktikanten/deltagaren skapar detta också en tydlighet med praktikens syfte – att lära sig ett yrke.

Lärande

- Det är en fördel om utvärderingen av deltagarnas lärandeprocesser pågår i en dialog mellan lärare och deltagare, och att den sistnämndes perspektiv på lärandeaktiviteter och lärandeprocesser ges ett tydligt utrymme.
- Det är också en fördel om kunskaperna om lärandeaktiviteternas betydelse och funktion kan spridas i integrationsprojektets organisation och aktivt bidra till att verksamheten förändras.
- Ett sätt att stärka deltagarnas egenmakt och inflytande i åtgärderna är att arbeta med metoden brukarorienterad utvärdering för att ge utrymme åt alternativa tolkningar och lösningar och på så vis öka ömsesidigheten i åtgärder för integration.

3.2 Programområde 1: uppnådda mål och analys av utvecklingen

Programområde 1 fokuserar på att sysselsatta ska ha en adekvat kompetens, att motverka diskriminering och främja likabehandling i arbetslivet samt att förebygga långtidssjukskrivningar.

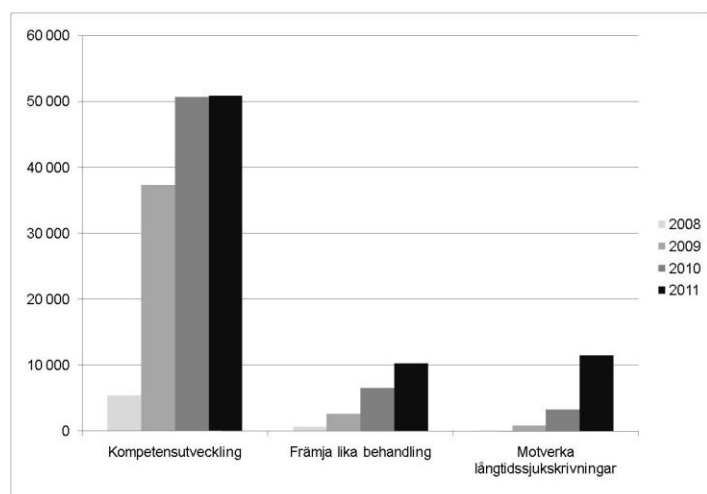
Av tabell 7 -13 i tabellbilagan redovisas kvantifierade mål och indikatorer för programområde 1. För de fysiska och finansiella indikatorerna finns nu erfarenhet från fyra programår som kan användas i analysen. För resultat- och effektindikatorerna är underlaget betydligt mer begränsat. Effekter på främjande av jämställdhet och information i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) 1081/2006 finns redovisade i avsnitt 2.1.8. Det fanns för 2011 inga särskilda åtgärder vidtagna för programområde 1.

Deltagare och deltagande arbetsställen

En analys av antalet redovisade deltagare och beviljade medel visar att programmet ligger väl i fas med finansplanen och att det övergripande deltagarmålet kommer att nås.

Tabell 7 visar de kvantifierade målen och resultat. Angående den första av programområdets tre inriktningarna, kompetensutveckling för sysselsatta, kan vi konstatera att det råder en jämn könsfördelning³¹ och att antalet redovisade deltagare ökar i en takt som tyder på att programmålet nås. Diagram 1 nedan visar det totala deltagarantalet i PO efter inriktning och påbörjande år.

³¹ Med jämn könsfördelning avses att könsfördelningen ligger inom intervallet 50 % ± 10 %

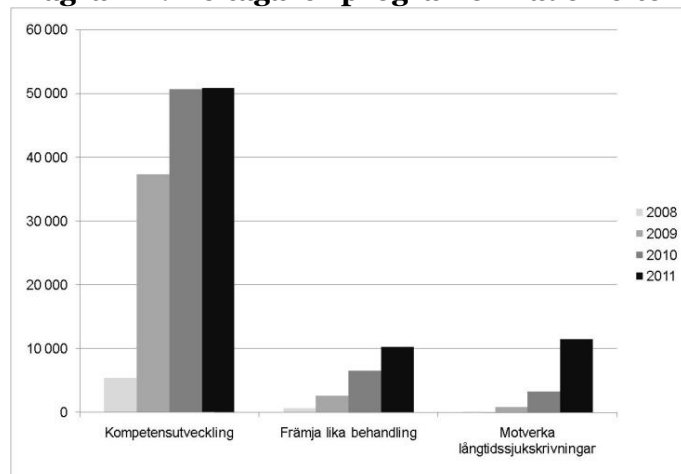
Diagram 1. Antal deltagare i PO 1 efter inriktning och påbörjandeår

När det gäller den andra programinriktningen, deltagare i projekt för att främja likabehandling, är det markant fler kvinnor bland deltagarna, 67 procent. I programmets inledning var det få deltagare i projekt med denna inriktning men vi har sett stigande trend och som framgår av tabell 7 så är det nu 20 149 redovisade deltagare vilket innebär att det kvantifierade målet om 20 000 deltagare uppnåtts.

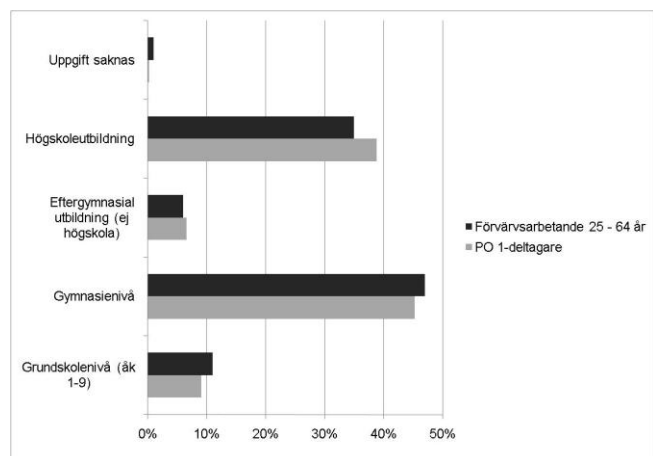
I de 260 projekt som uppger att de är inriktade på en eller flera diskrimineringsgrunder är 112 000 deltagare rapporterade varav 57 procent kvinnor och 43 procent män. Kvaliteten i de redovisade uppgifterna om diskrimineringsgrunder kan diskuteras då det finns en risk att projekt har markerat en diskrimineringsgrund eftersom de arbetar med jämställdhetsintegrering och tillgänglighet som är generella krav i programmet.

Beträffande den tredje inriktningen, ökade kunskaper för att förebygga långtidssjukskrivningar, är att deltagarantalet ökat markant sedan 2009 och målet om 15 000 deltagare är uppnått i och med att 15 600 deltagare påbörjat deltagande i projekt med denna inriktning. 11 500 av dessa deltagare började under år 2011 och av dem var 8 650 kvinnor vilket motsvarar 75 procent. Totalt är 68 procent av deltagarna i denna inriktning kvinnor.

Tabell 10a visar ålder- och könsfördelning på deltagarna i programområde 1. Av tabellen framgår att nära 75 procent av deltagarna är i åldersgruppen 25-54 år. I diagram 2 nedan visas åldersfördelningen på deltagarna inom programområde 1. De ungas andel av deltagarna är totalt 5 procent. Noterbart är dock att de ungas andel av nya deltagare minskat under de fyra åren. År 2008 var 8 procent av de som påbörjande deltagandet under 25 år och 2011 var motsvarande siffra 4 procent. I åldersgruppen 55-64 år ingår även de 2 444 deltagare som var 65 år eller äldre när de påbörjade projektdeltagandet. Antalet deltagare från denna åldersgrupp har ökat stadigt under programperioden.

Diagram 2. Deltagare i programområde 1 efter ålder.

Tabell 12 visar bland deltagare efter individens högsta utbildningsnivå och diagram 3 nedan baseras på denna tabell samt uppgifter om utbildningsnivån för förvärvsarbetande i åldern 25-64 år, denna uppgift är hämtad ur Socialfonden i Siffror 2011³². Att utbildningsnivån bland deltagarna i PO 1 är högre än befolkningen totalt är inte förvånande eftersom enbart sysselsatta ingår bland deltagarna i programområde 1.

Diagram 2. Högsta utbildningsnivå för deltagare i programområde 1 och förvärvsarbetande i Sverige 25 -64 år.

Tabell 9 i tabellbilagan visar uppgifter om deltagande arbetsställen fördelat på antal anställda, bransch och arbetsmarknadssektor. Tabellen visar att 37 000 olika arbetsställen har haft deltagare i projekt tom. 2011. Av dessa har 39 procent upp till 10 anställda och 32 procent 11-49 anställda vilket innebär att arbetsställen med upp till 49 anställda svarar för 71 procent av det totala antalet deltagande arbetsställen.

Totalt har 3 000 egenföretagare påbörjat programdeltagande varav 1 750 kvinnor och 1 250 män. Det motsvarar 1,5 procent av deltagarna i programområde 1.

³² Socialfonden i Siffror, Spel:s Rapport 2, 2010

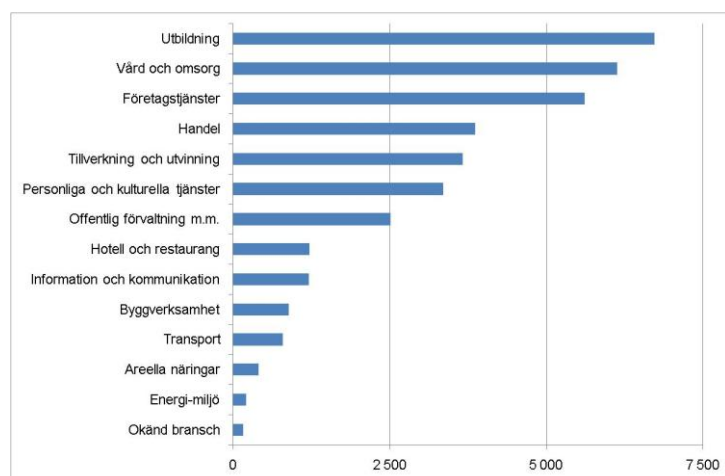
Förutom dessa har 3 300 företagare i eget aktiebolag påbörjat projektdeltagande varav 2 050 män och 1 250 kvinnor. I bland annat Nationalräkenskaperna räknas de som vanliga anställda eftersom de får en kontrolluppgift och därför ingår de inte heller i redovisningen av denna indikator.

Det är fler kvinnor bland deltagande egenföretagare men om man lägger ihop egenföretagarna med de som är anställda i eget aktiebolag så är 53 procent av deltagarna män och 47 procent kvinnor.

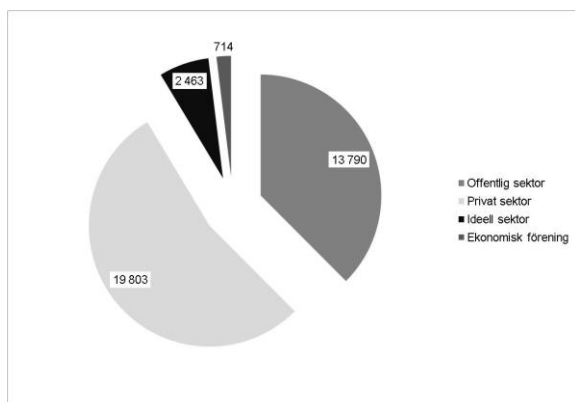
Flest arbetsställen representerar branscherna; Utbildning, Vård och omsorg samt Företagstjänster. Dessa tre branscher svarar för 50 procent av de deltagande arbetsställena.

Samtliga branscher utom Fastighetsverksamhet samt Kreditinstitut och försäkringsbolag finns representerade bland de branscher som deltagit i projekt.

Diagram 4. Deltagande arbetsställen efter bransch

54 procent av arbetsställena kommer från den privata sektorn och 38 procent från offentliga sektorn. I jämförelse med föregående år så har andelen privata arbetsställen minskat från 58 till 54 procent och andelen offentliga har ökat från 33 till 38 procent.

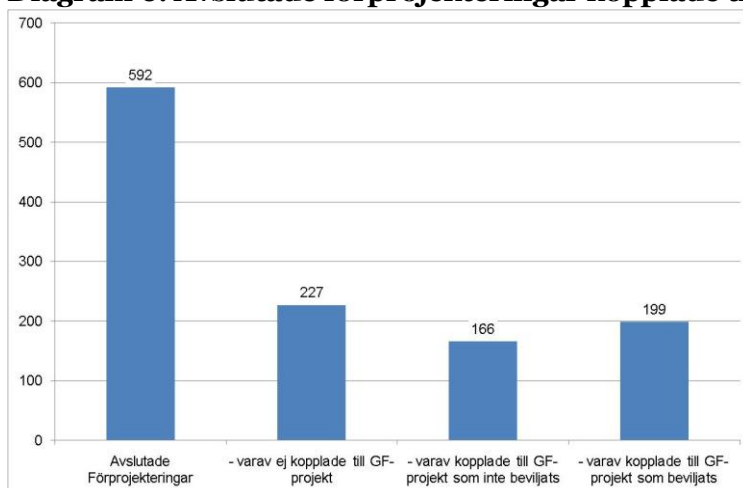
Diagram 5. Deltagande arbetsställen efter arbetsmarknadssektor.

Tabell 8 i tabellbilagan syftar till att redovisa utvecklingen av resultat- och effektindikatorer. SCB genomförde på Svenska ESF-rådets uppdrag under 2010 de första mätningarna av de resultat- och effektindikatorer som baseras på deltagarnas upplevelse. Svarsfrekvensen för undersökningarna blev mycket låg vilket redovisades i årsrapporten för 2010. För programområde 1 har Svenska ESF-rådet beslutat att inte göra fortsatta enkätundersökningar eftersom resultaten får mycket låg tillförlitlighet.

Under år 2011 beslutades om en utvärdering av programmets mervärde och som en del i den utvärderingen ingår att analysera programmets resultat- och effektindikatorer inom programområde 1 och presentera ett antal fallstudier utgående från analysen av indikatorerna.

Projekten och deras ekonomi

Ett av målen inom programområde 1 är att 75 procent av förprojekteringarna ska gå vidare till genomförandeprojekt. Vid 2011 års utgång hade 592 förprojekteringsprojekt avslutats varav 365 stycken kopplats till ett genomförandeprojekt. Av dessa 365 genomförandeprojekt hade 199 bifallits. Det innebär att 34 procent av de avslutade förprojekteringarna hittills gått vidare till genomförande. Denna andel kommer möjligtvis öka något då beslut om nya genomförandeprojekt fattas i början av 2012, men man kan redan konstatera att programmets mål om att 75 procent av förprojekteringarna ska gå vidare till genomförande inte kommer att nås. I årsrapporten för 2010 fanns en analys av orsaker till detta.

Diagram 6. Avslutade förprojekteringar kopplade till genomförandeprojekt.

I diagram 7 nedan redovisas det utbetalade ESF-stödet och den godkända nationella medfinansieringen per deltagande arbetsställe. Programmetts karaktär där ansökan om utbetalning ska inkomma senast tre månader efter den period kostnaderna avser samt handläggningstiden för ansökningarna om utbetalning medför att utbetalningarna år 2009 till viss del innehåller kostnader för aktiviteter som utfördes år 2008, utbetalningarna 2010 avser till viss del aktiviteter från 2009 osv. Vidare är samtliga utbetalningar för 2011 års aktiviteter ännu inte gjorda

Från diagrammet går det att dra en försiktig slutsats att kostnaderna per deltagande arbetsställe ökat under programperioden. Att nivåerna är lika beror på att ESF-stöd och nationell medfinansiering är lika i programområde 1.

Diagram 7. Utbetalat ESF-stöd och godkänd nationell medfinansiering per deltagande arbetsställe och år, euro.

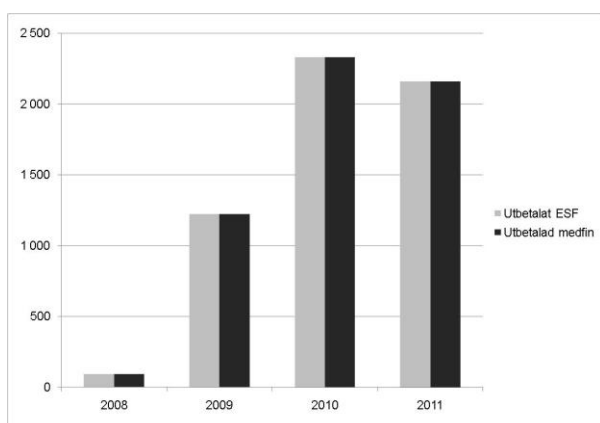

Diagram 8 nedan visar det utbetalade ESF-stödet och den godkända nationella medfinansieringen per deltagare i genomförandeprojekt. Förprojekteringarna har inte deltagare och redovisas därför inte. Det som beskrevs ovan angående utbetalningar och godkänd nationell medfinansiering för deltagande arbetsställen gäller även för deltagarna. Även slutsatsen om att utbetalningarna ökat går att göra.

Diagram 8. Utbetalat ESF-stöd och godkänd nationell medfinansiering per deltagare och år, euro.

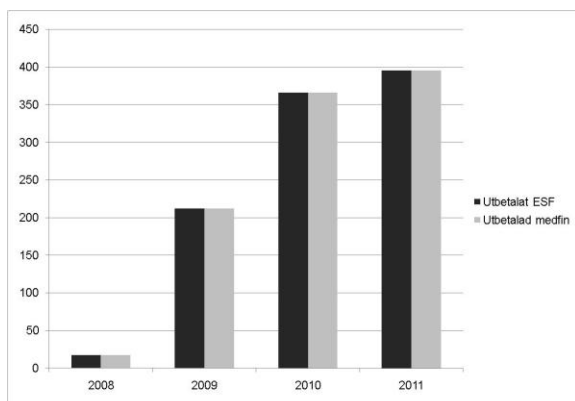
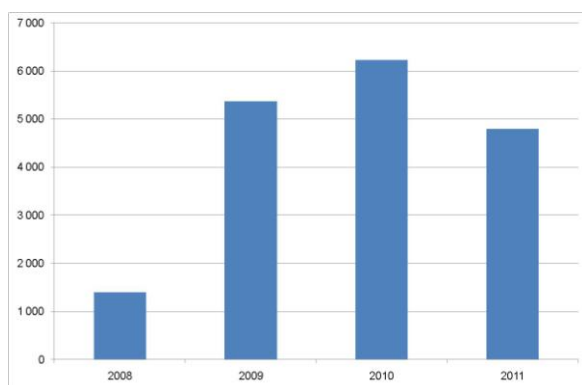

Diagram 9 visar antalet deltagartimmar per projekt. I diagrammet har antalet redovisade timmar fördelats på antalet pågående projekt. Att diagrammet visar på en minskning beror delvis på att många av de pågående projekten vi årsskiftet 2011/2012 var inne i mobiliseringsfasen och därmed hade projekten ännu inte haft deltagare redovisade. erfarenheterna från tidigare år visar också att inrapporteringen av deltagare och timmar för senaste år pågår under hela första halvåret innevarande år vilket medför att det redovisade antalet timmar per projekt 2011 kommer att stiga något. Diagrammet visar att nivån börjar stabilisera sig runt 5 000 timmar per projekt och år.

Diagram 8. Antal deltagartimmar per projekt.

Betydande problem och åtgärder för att lösa dem

De betydande problem som var aktuella under 2011 gällde båda programområdena, se avsnitt 2.3.

3.3 Programområde 2: uppnådda mål och analys av utvecklingen

Programområde 2 syftar till att bidra till ökad social sammanhållning och ett inkluderande arbetsliv med fokus på personer som idag står långt från arbetsmarknaden. Att underlätta för personer med utländsk bakgrund samt för unga att etablera sig på arbetsmarknaden, skall särskilt prioriteras. Vad gäller ungas etablering kan stöd ges till insatser som syftar till att gruppen unga som hamnat i ett utanförskap minskar, samt i andra hand, till insatser i syfte att förebygga att unga hamnar i ett utanförskap. Utrymme ges därmed för insatser riktade till unga som är på väg in i arbetslivet, med särskilt fokus på de som inte fullföljt sina gymnasiestudier.³³

Av tabell 13 -19 i tabellbilagan redovisas kvantifierade mål och indikatorer för programområde 2. För de fysiska och finansiella indikatorerna finns nu erfarenhet från tre programår som kan användas i analysen. För resultat- och effektindikatorerna är underlaget betydligt mer begränsat. Effekter på främjande av jämställdhet och information i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) 1081/2006 finns redovisade i avsnitt 2.1.8. Det fanns för 2010 inga särskilda åtgärder vidtagna för programområde 2.

Deltagare

En analys av antalet redovisade deltagare och beviljade medel visar att programmet ligger väl i fas med finansplanen och att det övergripande deltagarmålet kommer att nås.

³³ Avsnitt 3.1 i det operativa programmet

Tabell 13 i tabellbilagan visar kvantifierade målen och resultaten. Vad gäller deltagarmålen så visar tabellen att förutsättningarna att nå det totala deltagarmålet är mycket goda. Hittills har 65 300 deltagare börjat vilket motsvarar 87 procent av målet. Av dessa är 23 200 utrikes födda vilket innebär att målet om 15 000 deltagare i är uppnått. Även för unga deltagare är målet redan uppnått i och med att 28 400 individer påbörjat deltagande.

Däremot är antalet redovisade långtidssjukskrivna deltagare i förhållande till deltagarmålet fortfarande låg, 2 800 långtidssjukskrivna personer har påbörjat deltagande och målet är 10 000. Det innebär att 28 procent av målet är uppnått.

Tabell 19 visar ålders- och könsfördelning på deltagarna. Könsfördelningen är jämn, 47 procent av deltagarna är kvinnor, 51 procent män och för 2 procent av deltagarna saknas uppgift om kön. Att uppgift om kön saknas beror på att personnumret inte gått att matcha med registret över totalbefolkningen. Av tabellen framgår att 43 procent av deltagarna är i åldersgruppen 16-24 år medan 50 procent tillhör åldersgruppen 25-54 och 7 procent är 55-64 år.

Diagram 10. Åldersfördelningen på deltagarna.

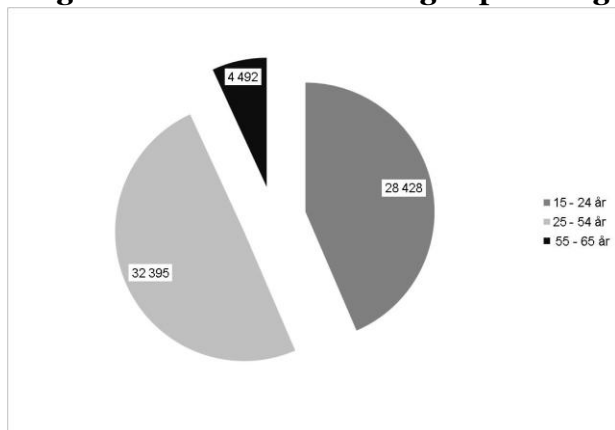
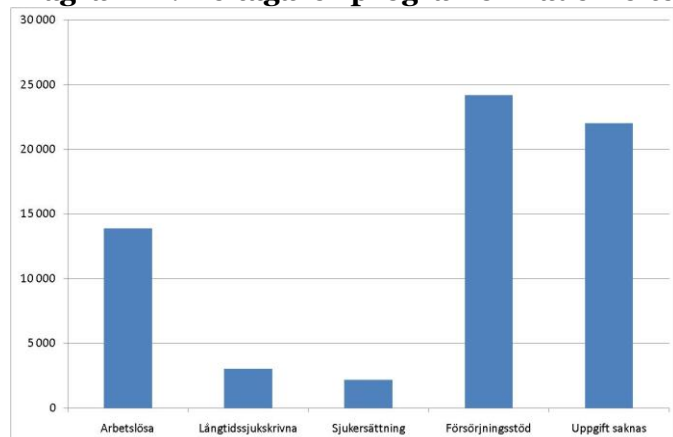

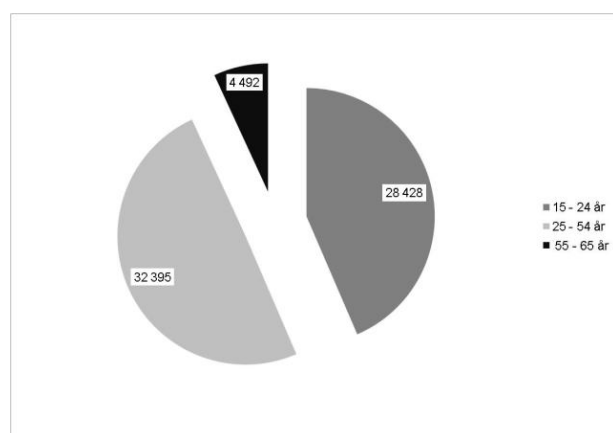
Diagram 11 visar deltagare efter försörjning. Av diagrammet framgår att merparten av de deltagare som har försörjning får det i form av ekonomiskt bistånd eller introduktionsersättning. Uppgiften omfattar endast de deltagare som inte har försörjning från något annat system. Som framgår av tabell 15 i tabellbilagan så finns ännu inte uppgifter avseende år 2011 vilket innebär att ännu fler deltagare finns i denna kategori. Det förklarar också det stora antalet deltagare där uppgift saknas, 70 procent av deltagarna där uppgift saknas påbörjade deltagandet under år 2011.

En uppföljning av medfinansiärer visar också att kommunerna är den enskilt största medfinansiären vilket styrker att försörjningsstödet är den vanligaste försörjningsformen för deltagarna.

Om man enbart tittat på den period där det finns uppgifter dvs. 2008 - 2010 ser man att 55 procent av deltagarna har försörjningsstöd och att uppgift saknas för nära 7 000 deltagare. Av årsrapporten för 2010 framgår att ett rimligt antagande är att en stor del av dessa är ungdomar som varken arbetar eller studerar.

Diagram 11. Deltagare i programområde 2 efter försörjning

Av diagram 12 nedan framgår utbildningsnivån för de som påbörjat deltagande inom programområde 2 i jämförelse med riket totalt. Diagrammet visar att utbildningsnivån är lägre för deltagarna inom programområde 2 vilket inte är förvånande eftersom målgruppen är de som står utanför arbetsmarknaden. Denna bild förstärks dessutom av att det är en stor andel unga deltagare.

Diagram 12. Högsta utbildningsnivå för deltagare i programområde 2 och i riket totalt.

Tabell 14 i tabellbilagan syftar till att redovisa utvecklingen av resultat- och effektindikatorer. Som framgår av tabellbilagan är tabellen tom. SCB genomförde på Svenska ESF-rådets uppdrag under 2011 den andra mätningen av de resultat- och effektindikatorer som baseras på deltagarnas upplevelse. Liksom föregående år konstaterade Svenska ESF-rådet och SCB att de inkomna svaren inte är tillräckligt många för att göra en skattning av uppfattningen hos samtliga deltagare som slutat under året. Av de inkomna svaren framgår att 60 procent av både män och kvinnor som besvarade enkäten anser att deras möjligheter att få ett arbete ökat.

Projekten och dess ekonomi

I tabell 7 nedan redovisas deltagartimmar, det utbetalade ESF-stödet och den godkända nationella medfinansieringen per projekt.

Tabellen visar att antalet deltagartimmar per projekt börjar stabilisera sig runt 40 000 timmar per projekt och år.

Programmets karaktär där ansökan om utbetalning ska inkomma senast tre månader efter den period kostnaderna avser samt handläggningstiden för ansökningarna om utbetalning medför att utbetalningarna år 2009 till viss del innehåller kostnader för aktiviteter som utfördes år 2008, utbetalningarna 2010 avser till viss del aktiviteter från 2009 och så vidare. Samtliga utbetalningar för 2011 års aktiviteter är dessutom ännu inte gjorda.

Från tabellen går det inte att dra någon slutsats om hur kostnaderna per projekt ökat under programperioden. Tolkningen av diagrammet försvåras av att många av de pågående projekten vid årsskiftet 2011/2012 var inne i mobiliseringsfasen och därmed hade projekten ännu inte haft deltagare redovisade.

Beträffande medfinansieringen så uppgår den totalt till 61 procent vilket är helt i fas myndighetens ambition.

Tabell 7. Deltagartimmar och stöd per projekt

	2008	2009	2010	2011
Antal deltagartimmar per projekt.	22 821	44 635	51 576	42 479
Utbetalat ESF-stöd per projekt.	19 825	131 788	202 538	167 250
Godkänd medfinansiering per projekt	17 558	203 601	321 062	283 480

Betydande problem och åtgärder för att lösa dem

De betydande problem som var aktuella under 2011 gällde båda programområdena, se avsnitt 2.3.

4. ESF-program: Enhetlighet och koncentration

4.1 Koppling till Europeiska sysselsättningsstrategin

Socialfonden i Sverige är konstruerad så att den kan vara ett komplement till nationella åtgärder inom utbildnings-, arbetsmarknads- och arbetslivsområdet. Den 17 oktober 2008 utgavs *Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning 2008-2010*³⁴. Ett särskilt avsnitt av programmet tillägnas strukturfonderna, därmed Socialfonden. Avsnittet är en beskrivning av fonden³⁵. Handlingsprogrammet fokuserar därmed särskilt på strukturfonderna som ett specifikt bidrag till Lissabonstrategin och understryker det starka fokuset på lärandet i båda fonder.

I oktober 2009 kom en uppföljningsrapport av handlingsprogrammet³⁶. Rapporten ger lite statistik kring Socialfondens projekt åren 2008-2009 och även några slutsatser från programutvärderingen³⁷.

Sedan Europa 2020-strategin antog under våren 2010 ska varje medlemsland till kommissionen lämna ett årligt reformprogram om hur medlemslandet har arbetat med att uppfylla strategins mål och riktlinjer. Reformprogrammet för 2010 var preliminärt och här återger vi vad Sverige skrev om Socialfonden i 2011 års reformprogram³⁸. I stora delar följer rapporteringen tidigare skrivningar om projektmassan samt resultat från utvärderingen³⁹.

4.2 Koppling till nationella handlingsplanen för social delaktighet

Den 30 september 2008 lämnade regeringen Sveriges strategirapport för social trygghet och social delaktighet 2008-2010 till Europeiska kommissionen⁴⁰. I tidigare årsrapport har strategin redovisats. Ingen ny strategi eller uppföljningsrapport har skrivit år 2011.

I avsnitt 2.1.7, *Artikel 10-kriterier*, belyses hur Svenska ESF-rådet kopplat Socialfonden till temaåret mot fattigdom och social utslagning och den nationella ansökningsomgången.

4.3 Koppling till sysselsättningsmålen och Europeiska kommissionens rekommendationer

Enligt den tidigare Lissabonstrategin skulle länderna verka för att uppnå 70 procent i sysselsättningsgrad, 60 procent för kvinnor och 50 procent för äldre. Sverige har – såsom det redovisats i tidigare årsrapporter – i genomsnitt högre sysselsättningsgrad för samtliga grupper. Samtidigt finns det stora utmaningar såsom deltidssysselsättning bland kvinnor, hög arbetslöshet bland utrikes födda, ungdomar (både med inrikes och utrikes födda) samt personer som är helt eller delvis sjukskrivna⁴¹.

³⁴ Skrivelse 2008/09:34.

³⁵ Ibid., ss. 87 och 89.

³⁶ Skrivelse 2009/10:34

³⁷ Ibid., ss 83-84.

³⁸ Regeringskansliet, 2011. [Sveriges nationella reformprogram 2011](#).

³⁹ Ibid., s. 49.

⁴⁰ Sid. 19 i Sveriges strategirapport för social trygghet och social delaktighet 2008-2010, S 2008.028

⁴¹ Se *Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning - Uppföljningsrapport 2007*

Sedan Europa 2020-strategin blev gällande finns det fem övergripande mål för EU samt fem landspecifika mål⁴². Tre av de fem övergripande EU-målen tar fasta på arbetslivs- och arbetsmarknadsområdet:

- Ökad sysselsättningsgrad på minst 75 procent för kvinnor och män i åldersgruppen 20 till 64 år. Särskilt ska unga, äldre och lågkvalificerade och invandrade arbetstagares delaktighet förstärkas.
- Minskat skolavhopp med 10 procentenheter och ökad andel eftergymnasiala elever inom åldrarna 30 till 34 år till 40 procent.
- Främja social integration så att 20 miljoner människor kan lämna utanförskapet.

I Sveriges fall är det tre av de fem målen som har bäring på arbetslivs- och arbetsmarknadsområdet är:

- Sysselsättningsmålet har satts till väl över 80 procent.
- Minska andelen arbetslösa och sjukskrivna och de som är utanför av andra skäl till väl under 14 procent.
- Andel ungdomar som avbryter gymnasiet och andelen 30-34-åringar med minst tvåårig eftergymnasial ingår i ett gemensamt formulerat mål.
- Andelen 18 till 24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier och som inte studerar ska under 10 procent år.
- Andelen personer som studerar minst en tvåårig eftergymnasial utbildning ska vara mellan 40 till 45 procent.

Angående första målet fokuserar Socialfonden i Sverige – enligt det som också framkommit i avsnitt 3 – på utrikes födda och ungdomar. Det finns inte samma fokus på den äldre arbetskraften, vilket kanske tas upp i framtidsarbetet med Socialfonden 2014-2020. Svenska ESF-rådet fick i februari 2012 uppdrag att samordna Europeiska temaåret för aktivt åldrande. Uppdraget täcker de äldres delaktighet i samhället generellt. Enligt en rapport från temagruppen Likabehandling arbetade fem projekt med att specifikt förstärka äldres villkor i arbetslivet. Det låga antalet projekt är naturligt med anledning av det nuvarande programmets fokus på ungdomar och utrikes födda.

Programmets ambitioner att i programområde 1 satsa på kompetensutveckling för att möta arbetslivets krav har uppnåtts till viss nivå. En stor andel av de som fått kompetensutveckling är akademiker, som det framgått av avsnitt 3.

Under 2011 gjorde ESF-rådet en upphandling med ESF-medel i syfte att förstärka förebyggande arbetet mot tidigt skolavhopp. De åtta leverantörerna i upphandlingen kommer att arbeta med hundratals ungdomar för att stödja dem att komma tillbaka till studier eller arbete. Den här upphandlingen förstärker därmed det arbete som redan görs för de 20 000 ungdomarna i Socialfonden.

Sverige har en hög andel högskolestuderande inom gruppen 25 till 34 år på 42 procent, inom gruppen 25 till 34 år är det 34 procent⁴³.

⁴² Se [Europa 2020 - EU:s gemensamma tillväxt- och sysselsättningsstrategi](#).

⁴³ Ekonomifakta den 10 januari 2012, <http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Utbildning-och-forskning/Utbildningsniva/Hogskoleutbildade-25-34-ar/>

När det gäller social utestängning har Socialfonden beskrivit några initiativ i avsnittet 2.1.7, *Artikel 10-kriterier*. Socialfondens programområde 2 har stor fokus på arbetslösa och sjukskrivna. Genom förändringarna i sjukförsäkringen har en stor andel av sjukskrivna övergått till Arbetsförmedlingen. Under våren 2010 beviljades tre sökanden medel inom ramen för en ansökningsomgång med fokus på förändringen av sjukförsäkringen.

I Europeiska rådets landspecifika rekommendationer för 2011 lyfts ungdomars och andra utsatta gruppers sysselsättning⁴⁴.

5. Program som finansieras av ERUF/Sammanhållningsfonden: större projekt

Avser Regionalfonden och sammanhållningsfonden.

6. Tekniskt stöd (programområde 3)

Det tekniska stödet, programområde 3, uppgår till totalt cirka 55,2 miljoner euro under perioden 2007-2013, varav hälften, 27,6 miljoner euro, finansieras av Socialfonden och hälften av nationell offentlig medfinansiering över anslaget 1:6 utgiftsområde 14.

Utfallet av tekniskt stöd för perioden januari 2007 till 31 december 2011 är cirka 37 miljoner euro, varav hälften (18,3 miljoner euro) finansierats med Socialfonden och hälften med nationell offentlig medfinansiering.

Fortfarande går större delen av det tekniska stödet till kostnader för planering, genomförande, övervakning och inspektion. De resterande knappa 12 procenten har gått till kostnader för utvärderings och studier, information och kommunikation, se tabell 4 ovan).

Procentuell andel av strukturfondsbidrag till tekniskt stöd

Den procentuella andelen är fyra procent av strukturfondsbidraget för hela programperioden. Det tekniska stödet finansierades med lika mycket nationellt offentliga medel.

7. Informations- och offentlighetsåtgärder

Information om och publicitet åt Socialfonden, inklusive föredömliga exempel och viktigare evenemang

Informationen om Socialfonden finns sedan programmets godkännande i september 2007 på Svenska ESF-rådets webbplats. Flertalet organisationer i övervakningskommittén och strukturfondspartnerskapen har också information om Socialfonden.

⁴⁴sid. 5 i [Rådet rekommendation om Sveriges reformprogram 2011](#).

Svenska ESF-rådet bestämde i maj 2007 att all information om Socialfonden ska finnas elektronisk. En mindre upplaga av broschyrer och gratisartiklar ska finnas tillgänglig. 2011 var antalet besök på webbplatsen cirka 52 000 varav unika besökare uppgick till cirka 47 000.

På webbplatsen finns information om det operativa programmet, nationella urvalskriterier, ESF-rådets föreskrifter, regionala planer, regionala och nationella utlysningar, handledningar och länk till Projektrummet, där projektägarna lämnar in både utbetalningarna om stöd och om utbetalning. En särskild sida på webbplatsen tillägnas kravet på synliggörande för ESF-projekt.

Sedan våren 2010 finns även en databas med korta sammanfattningar om beviljade projektansökningar. Avslutade projekt laddar upp sina slut- och utvärderingsrapporter i databasen, så de kan läsas av alla. Databasen uppdateras en gång per dygn, så att ny information om projekt eller nya projektansökningar uppdateras ständigt. Närmare 2 000 projekt fanns registrerade i databasen i slutet av 2011.

Svenska ESF-rådet höll i totalt 100 informationsmöten under 2011 med cirka 1 600 deltagare. Antalet möten och deltagare var en femtedel av 2008 års siffror. Detta beror dels på att processtöden genomför en större del av informationsinsatserna, dels på att vi nu kommit så långt in i programperioden att möjliga projektansökare känner till den allmänna informationen och därmed avstår från dessa möten⁴⁵.

Antal pressklipp som nämnde Socialfonden under 2011 uppgick till cirka 1 100. Det är en minskning med cirka 26 procent jämfört med 2010.

Vår rikskonferens ESF-dagen den 30 november 2011 i Uppsala tillägnades temat Likabehandling och arrangerades i tillsammans med regionkontoret i Norra Mellansverige och temagruppern Likabehandling. Runt 180 personer deltog. Som tidigare år använde vi oss av så kallad speed-dejting, där konferensdeltagare fick träffa projekt som på något sätt arbetade med likabehandling. Halva dagen uppmärksammade 2012 års europeiska temaår om Aktivt åldrade och solidaritet mellan generationerna. Tidigare år har ESF-rådet fokuserat på jämställdhetsintegrering (2008), integration i arbetslivet (2009) och ungdomars situation (2010). 2012 års ESF-dag kommer att uppmärksamma lärandet i arbetslivet.

ESF-rådet samverkar med temagrupperna och processtödet för strategisk påverkan och lärande i arrangerandet av den årliga ESF-dagen, aktiviteterna i Almedalen, SKL-dagarna och frukostseminarierna. Dessa aktiviteter är återkommande. För 2011 var även deltagandet på Kvalitetsmässan i Göteborg nytt. Åtta socialfondsprojekt var nominerade till bästa projekt. ESF-rådet hade tillsammans med temagrupperna en monter under dagarna, den 15-17 november 2011. Temat var Skörda frukterna, ett tema som kommer att vara återkommande som Socialfondens profil under återstående tid programperioden. Runt 4 700 besökte Kvalitetsmässan 2011, som äger rum vartannat år.

Frukostseminarierna, eller "Debatt i Socialfonden" som de heter, är cirka 1,5 timme långa och börjar med frukost före klockan 08.00. Här tar man upp olika resultat och nypublicerade rapporter från temagrupperna⁴⁶:

- Den 4 februari: *Medias roll i integration.*

⁴⁵ s. 27 i ESF-rådets Årsredovisning 2011.

⁴⁶ Se www.spl.nu

- Den 7 mars: *Ungdomar som varken studerar eller arbetar.*
- den 1 april: *Från bidragstagare till företagare!*
- den 1 september: *Från idrottsutövare till arbetslösa – coachning som metod.*
- den 22 september: *I praktiken sänker vi trösklarna (om ungdomar)*
- den 20 oktober: *Företagspedagogik som bot mot arbetslöshet – så här gör man!*
- den 10 november: *Ställ krav vid upphandling! (i jämställdhets- och likabehandlingsarbetet)*
- den 8 december: *En ny svensk modell för arbetsplatslärande?*

Deltagarantalet varierar mellan seminarierna och ligger i genomsnitt på ett 40-tal. Seminariet om ungdomar den 7 mars hade flest deltagare, närmare 80.

Under SKL-dagarna 15-16 mars i Uppsala hade ESF-rådet tillsammans med temagrupperna och processtödet för strategisk påverkan och lärande monterplats med utställningsbord. SKL-dagarna har en viktig målgrupp för Socialfonden och vi fick tillfälle till många samtal och att knyta kontakter.

Almedalen 2011 samlade cirka 500 deltagare totalt på de tre seminariedagarna som ordnades. Konkurrenten är alltid hög på Almedalen med tusentals olika seminarier och evenemang. ESF-rådet deltar varje år sedan 2009 tillsammans med temagrupperna.⁴⁷ Dagarna samlade föredraganden från socialfondsprojekt, temagruppernas styrgrupper, forskare och författare. Dagarna inleddes med arbetsmarknadsminister Hillevi Engström, generaldirektör Åsa Lindh och SKL:s andre ordförande Carola Gunnarsson (tillika ordförande i strukturfondspartnerskapet i Östra Mellansverige).

Indikatorer för kommunikationsinsatser

De indikatorer som används för uppföljning av kommunikationsarbetet har redovisats i löpande text ovan, nämligen antal arrangemang, antal deltagare och antal pressklipp om Socialfonden.

Stöd för projektsökanden och projektägare

Utöver de handledningar som tagits fram och finns på webbplatsen, är ett viktigt stöd för projektsökanden och projektägare de processtödjande projekten (främst avsnitt 2.1.6 och 2.7.2). ESF-rådets enkät om hur projektsökanden uppfattar stödet från myndigheten kommer att vara klar till årsrapporten för 2012.

⁴⁷ Se <http://www.spl.nu/nyheter-spl/esf-deltog-i-almedalen-och-visade-upp-sig-pa-pride-festivalen>

Bilaga 1

Arbetsmarknadsdata 2011

Antalet personer i arbetskraften uppgick till 5 020 000 under år 2011, en ökning med 58 000 jämfört med år 2010. Det motsvarar ett arbetskraftstal på 71,0 procent för befolkningen i åldern 15-74 år. Kvinnornas arbetskraftstal ökade med 0,6 procentenheter till 68,0 procent och männens arbetskraftstal var 73,9 procent. Jämfört med 2010 så ökade antalet sysselsatta under 2011 med 96 000 till 4 642 000 personer. Kvinnorna ökade med 54 000 till 2 199 000 sysselsatta och männen ökade med 42 000 till 2 444 000.

Sysselsättningsgraden uppgick till 65,6 procent vilket är en ökning med 0,9 procentenheter jämfört med 2010. Sysselsättningsgraden var högre bland männen än bland kvinnorna, 68,3 procent respektive 62,9 procent under år 2011. Dock var ökningen större bland kvinnorna vilka ökade sin sysselsättningsgrad med 1,1 procentenheter, jämfört med 0,7 för männen.

Under år 2011 var 4 157 000 anställda vilket är en ökning med 108 000 personer. Antalet fast anställda uppgick till 3 476 000 vilket är en ökning med 67 000 personer jämfört med föregående år. Även antalet tidsbegränsat anställda ökade och var i genomsnitt 681 000 under 2011.

Under år 2011 arbetade 3 572 000 personer heltid, det vill säga minst 35 timmar per vecka, vilket är en ökning med 100 000 jämfört med år 2010. Antal heltidsarbetande kvinnor ökade med 55 000 personer och bland männen var ökningen 45 000. Det totala antalet arbetade timmar per vecka uppgick till 143,9 miljoner timmar i genomsnitt under 2011. Jämfört med 2010 är det en ökning med 3,0 miljoner timmar eller 2,1 procent.

Antalet arbetslösa i åldern 15-74 år var 378 000 i genomsnitt under 2011, motsvarande en minskning med 38 000 personer jämfört med 2010. Männen minskade med 23 000 personer till 200 000 arbetslösa och kvinnorna minskade med 15 000 till 178 000 arbetslösa. Under 2011 var i genomsnitt 7,5 procent arbetslösa i åldern 15-74 år. Det är en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med 2010.

Personer i åldern 15-74 år som stod utanför arbetskraften, dvs. personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa, var i genomsnitt 2 054 000 under 2011. Jämfört med 2010 ökade antalet pensionärer med 30 000 till 868 000 och antalet sjuka minskade med 21 000 till 355 000 personer.⁴⁸

Bilaga 2 Socialfondens övervakningskommitté. "AU" ingår i kommitténs arbetsutskott.

<u>Arbetsförmedlingen</u>	Jan-Olof Dahlgren, AU	Lena Liljebäck/Malin Lindgren, AU
<u>Arbetsgivarverket</u>	Robert Cloarec	Anders Andersson
<u>Coompanion</u>	Marita Öberg Molin, AU	Susanne Johansson
<u>DO</u>	Marie Ek	Arja Lehto, AU
<u>FAS</u>	Kenneth Abrahamsson	Ulla Wallin
<u>Företagarna</u>	Ove Jansson, AU	Anna Hedberg
<u>Försäkringskassan</u>	Ale Friberg	Lena Rönnevig, AU
<u>Handikappförbunden</u>	Barbro Lindgren	Örjan Brinkman/Ingrid Burman, AU
<u>Hela Sverige ska leva</u>	Inez Abrahamsson	Jan Runfors, AU
<u>IFAU</u>	Erik Mellander	Eva Mörk
<u>Internationella programkontoret för utbildningsområdet</u>	Helén Säll Matsson, AU	Marianne Feldt. AU
<u>LSU</u>	Fredrik Engström	nominerad Catharina Ullström
<u>LO</u>	Filis Sigala, AU	Thomas Hagnefur/Patrick Roselin
<u>LRF</u>	Björn Galant	Harrieth Andersson
<u>Regeringskansliet</u>	Peter Strömberg	Jasmina Hopstadius
<u>Riksidrottsförbundet</u>	Marie Denitton, AU	Patrik Oscarsson
<u>SACO</u>	Charlotta Krafft, AU	Göran Boldt
<u>Socialstyrelsen</u>	Kristina Bohman Karlsson	Eldrid Röine.
<u>SKL</u>	Gunnar Anderzon, AU	Vivi Jacobson-Libietis
<u>Svenskt Näringsliv</u>	Farbod Rezania, AU	Lars Gellner
<u>Tillväxtverket</u>	Karin Hallerby	Lars Nyberg
<u>Ungdomsstyrelsen</u>	Maria Nyman	Vegard Hölaas
<u>Unionen</u>	Ulrika Hektor	Jaan Kolk
<u>VINNOVA</u>	Annika Zika-Viktorsson, AU	Magnus Lagesholm.
<u>Växjö universitet</u>	Jonas Månsson	Maria Nilsson